

www.turkishstudies.net/economy

Turkish Studies - Economics, Finance, Politics

eISSN: 2667-5625

Research Article / Araştırma Makalesi

The Role of International Law in the Spiral of International Crises: The Gaza War as a Case Study

Uluslararası Krizler Sarmalında Uluslararası Hukukun Rolü: Gazze Savaşı Örneği

Şahin Çaylı*

Abstract: International crises constitute one of the fundamental forces shaping our world of perpetual change and transformation. During international crises, conflicts, and wars, masses lose their lives. This study aims to examine the role of international law in addressing the international crises that continually emerge within the international system. Gaza was selected as the case study because it represents an international crisis closely monitored by the entire world and clearly demonstrates the role of international law in such contexts. This research contributes to the literature by examining the interaction between cyclical international crises and international law, using the Gaza case study as a focal point. The theoretical framework employs the realism-idealism dichotomy, as the intellectual divisions and debates between these two theories provide illuminating insights into the role of international law in international crises. Case analysis was selected as the primary methodological approach for this investigation. Gaza was chosen as a case study because it is an international crisis closely followed by the entire world. This crisis provides insight into the role of international law in dealing with international crises. The study concludes that, as evidenced by the Gaza case, international law has been instrumentalized to protect the interests of major powers. Effectiveness and Ineffectiveness of international legal framework has been taken into consideration while reviewing the impact of international law. The current international legal framework is predicted to remain ineffective in both the emergence and resolution of future international crises. International crises are anticipated to occur more frequently and increase in number. Within the scope of the Gaza crisis, international law appears to be approaching a state of crisis. This crisis is unlikely to end in the short term, and Israel's power politics increasingly risk dragging the Middle East region into a major war.

Keywords: International Relations, International Crisis Spiral, International Law, Gaza War, Realism, Idealism.

Öz: Sürekli değişim ve dönüşümün yaşandığı dünyamızı şekillendiren unsurlardan bir tanesi de uluslararası krizlerdir. Uluslararası krizler, çatışmalar ve savaşlarda kitleler halinde insanlar hayatlarını kaybetmektedirler. Bu çalışmanın amacı uluslararası sistemde sürekli bir şekilde ortaya çıkan uluslararası krizlerde uluslararası hukukun rolünü incelemektir. Gazze'nin örnek olay seçilmesinin nedeni tüm dünyanın yakından takip ettiği bir uluslararası kriz olması ve uluslararası hukukun rolünü gözler önüne sermesidir. Çalışma bir döngü haline gelen uluslararası krizlerin uluslararası hukukla etkileşiminin Gazze örneği üzerinden incelenmesiyle literatüre

* Assoc. Prof. Dr., Düzce University, Akçakoca Bey Faculty of Political Science, Department of Political Science and Public Administration

Doç. Dr., Düzce Üniversitesi, Akçakoca Bey Siyasal Bilgiler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-7855-524X>

sahincayli@duzce.edu.tr

Cite as/ Atıf: Çaylı, Ş. (2026). The role of international law in the spiral of international crises: The Gaza war as a case study / Uluslararası krizler sarmalında uluslararası hukukun rolü: Gazze savaşı örneği. *Turkish Studies-Economics, Finance, Politics*, 21(3), 4481-4528. Ankara Bilim University Publications. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.87366>

Received/Geliş: 22 September/Eylül 2025

Accepted/Kabul: 15 September/Eylül 2026

Published/Yayın: 25 September/Eylül 2026

Checked by plagiarism software

katkı sağlayacaktır. Bu bağlamda teorik kapsam olarak realizm ve idealizm ikileminin seçilmesinin nedeni, bu iki teori arasındaki karşılıklı fikirsel ayrılıkların ve tartışmaların uluslararası krizlerdeki uluslararası hukukun rolü hakkında aydınlatıcı olmasıdır. Araştırma kapsamında yöntem olarak vaka analizi seçilmiştir. Bir uluslararası kriz olan Gazze örneğinin seçilmesi, bir sarmal haline dönen uluslararası krizlerde uluslararası hukukun etkisini göstermede etkili olmuştur. Çalışma sonucunda Gazze örneğinden de anlaşıldığı gibi uluslararası hukukun güçlü aktörlerin çıkarlarını koruyan bir araç haline getirildiği anlaşılmıştır. Uluslararası hukukun etkisinin incelenmesi sırasında, uluslararası hukuk çerçevesinin etkinliği ve etkisizliği dikkate alınmıştır. Mevcut uluslararası hukukun gelecekte uluslararası krizlerin ortaya çıkışında ve çözümünde etkisiz kalacağı tahmin edilmektedir. Uluslararası krizlerin daha sık ortaya çıkacağı ve sayılarının artacağı öngörülmektedir. Gazze krizi kapsamında ise uluslararası hukukun iflas etmeye yakın olduğu anlaşılmıştır. Bu krizin kısa sürede bitmesi mümkün olmayacağı gibi İsrail'in güç politikalarının Ortadoğu bölgesini büyük bir savaşa sürükleme riskinin gittikçe arttığı söylenilebilir.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası İlişkiler, Uluslararası Kriz Sarmalı, Uluslararası Hukuk, Gazze Savaşı, Realizm, İdealizm.

Structured Abstract

The study's objective is to examine existing international crises globally and analyze the interaction between these crises and international law. International crises that have become spiraling phenomena compel individuals, families, societies, states, and international organizations to adapt and transform. The significance of this study lies in its examination of the role of international law in international crises, thereby introducing a new analytical perspective. Gaza was selected as the case study due to the profound humanitarian tragedy unfolding there. The dysfunction of international law in Gaza and its near-bankruptcy demonstrate that the same conditions emerge in other international crises. The failure of international law not only exacerbates humanitarian tragedies but also undermines the functionality of international organizations such as the United Nations. The theoretical framework employs the realism-idealism dichotomy, as the intellectual divisions and debates between these two theories provide illuminating insights into the role of international law in international crises. The discipline of international relations provides a suitable framework for conducting research through both quantitative and qualitative methodological approaches. Case analysis emerges as one of the most extensively utilized methods in qualitative research, distinguished by its explanatory advantages. In qualitative case analyses, the examined case facilitates the establishment of causal relationships between variables (Süleymanoğlu Kürüm, 2021, p. 150). Case analysis presents a distinctive perspective through the detailed examination it provides. Deriving a comprehensive viewpoint from specific case studies enables the execution of rigorous academic and scientific analysis. Within this framework, relevant literature was systematically reviewed, incorporating both printed and online sources to ensure comprehensive citation coverage. Case analysis was selected as the primary methodological approach for this investigation. The selection of Gaza as an international crisis case study proved particularly effective in demonstrating the impact of international law within spiraling international crises. The inadequacy of international law in addressing the Gaza situation reveals the broader impasse that international law faces in other global crises. The realism-idealism dichotomy employed in the theoretical framework of this study demonstrates that a world devoid of international crises, conflicts, and wars remains fundamentally unattainable. The debates between these two theoretical paradigms, alongside the pursuit of ideal order arrangements, generate ideological conflicts that manifest in practical human experience through international crises. States unable to reach a mutual understanding precipitate an international crisis, generating cascading transformations across multiple levels: individual, family, society, state, and the international system. This study reveals that the frequency of international crises may increase while the temporal intervals between crisis emergence may contract. One of the most significant findings presented by this study concerns the diminished efficacy of international law in addressing international crises. International law, a comprehensive framework of norms, values, and rules developed through centuries of practice, has demonstrated ineffectiveness in both preventing and resolving international crises. In a global context where expectations for solutions through international law have diminished, new alternative approaches are being pursued. The Gaza case exemplifies how powerful states instrumentalize international law as a policy tool. The erosion of confidence in international law has compelled the international community to develop alternative mechanisms that mobilize global conscience, including protests and boycotts. This decline in trust in international law generates increased instability and exacerbates crisis conditions. The recognition of Palestine as a sovereign state, particularly in response to Israel's disproportionate use of force following its state consolidation, will play a crucial role in mitigating the intensity of this crisis. Failure to halt the humanitarian crisis in Gaza indicates a trajectory toward large-scale genocide. The cyclical nature of violence, whereby violence begets violence, combined with its contagious characteristics, amplifies the risk of Gaza's crisis spreading throughout the region. The humanitarian catastrophe in Gaza continues to intensify. The optimal resolution to this crisis lies in establishing a Palestinian state. Israel's intolerance toward even proposals for Palestinian statehood, combined with its power-based policies. The transformation of international law represents Israel's one of the most significant strategic advantage. The biggest reason for the increase in international crises and the shortening of their emergence is that regional and global powers do not comply with the essence of international law and act according to their own interests. Support from powerful states, particularly the United States, renders Israel effectively untouchable within the international legal framework. Palestine exemplifies the United Nations' inability to resolve international crises. The fact that the United Nations Headquarters is in New York demonstrates the influence of the United States. American support within the United Nations and international organizations perpetuates Israel's power politics. It is understood that the USA is trying to redesign the Middle East region through Israel, as seen in the Gaza example. As the Gaza example demonstrates, neither the power politics of realism nor the cooperative policies of idealism can prevent international crises. Realism and Idealism are US-

focused theories, and it can be said that these theories serve the interests of both the US and Israel, one of its biggest allies. The ideas within these two theories fail to ensure peace in international order and only exacerbate the number of international crises. When examining the Gaza crisis from the perspective of both theories, it becomes clear that international law is being used as a tool to protect the interests of the powerful. The study relies primarily on official UN resolutions, international legal documents, and secondary scholarly analyses as its data sources. The Gaza issue refers to a long-standing conflict centered on the political sovereignty, security, and humanitarian situation of the Gaza Strip within the territory of Palestine. This issue represents a multi-phase process extending from the establishment of the State of Israel in 1948 to the present day. The temporal scope of the research covers the period from 1948 to the present, corresponding to the recurring Gaza conflicts and relevant international legal responses. Based on the Gaza crisis, it can be argued that expectations of international law have weakened in other international crises. This analysis examines realism accounts for the subordination of international law in Gaza, how idealism interprets its failure, and ultimately illustrates the transformation of international law.

Keywords: International Relations, International Crisis Spiral, International Law, Gaza War, Realism, Idealism.

ملخص منظم

يهدف هذا البحث إلى دراسة الأزمات الدولية الحالية على الصعيد العالمي وتحليل التفاعل بين هذه الأزمات والقانون الدولي. فالأزمات الدولية التي أصبحت ظواهر متفاقمة تجبر الأفراد والأسر والمجتمعات والدول والمنظمات الدولية على التكيف والتحول. وتكمن أهمية هذه الدراسة في بحثها لدور القانون الدولي في الأزمات الدولية، مما يقدم منظوراً تحليلياً جديداً. وقد تم اختيار غزة كحالة دراسية بسبب المأساة الإنسانية العميقة التي تنكشف هناك. ويظهر خلل القانون الدولي في غزة وشبه إفلاسه أن الظروف نفسها تظهر في أزمات دولية أخرى. إن فشل القانون الدولي لا يؤدي فقط إلى تفاقم المآسي الإنسانية، بل يقوض أيضاً فعالية المنظمات الدولية مثل الأمم المتحدة. ويستخدم الإطار النظري ثنائية الواقعية والمثالية، حيث توفر الانقسامات الفكرية والمناقشات بين هاتين النظريتين رؤية مفيدة حول دور القانون الدولي في الأزمات الدولية. ويوفر مجال العلاقات الدولية إطاراً مناسباً لإجراء البحوث من خلال النهج المنهجية الكمية والنوعية على حد سواء. ويبرز تحليل الحالة كواحدة من أكثر الأساليب استخداماً في البحث النوعي، ويتميز بمزاياه التفسيرية. ففي تحليلات الحالات النوعية، تسهل الحالة قيد الدراسة إقامة يقدم تحليل الحالة منظوراً مميزاً من خلال الفحص التفصيلي. (ص. 150، 2021، Süleymanoğlu Kürüm) علاقات سببية بين المتغيرات الذي يوفره. وينتج استخلاص وجهة نظر شاملة من دراسات حالات محددة إجراء تحليل أكاديمي وعلمي دقيق. وفي هذا الإطار، تمت مراجعة الأدبيات ذات الصلة بشكل منهجي، بما يشمل المصادر المطبوعة والإلكترونية على حد سواء لضمان تغطية شاملة للمراجع. وقد تم اختيار تحليل الحالة كنهج منهجي أساسي لهذا البحث. وأثبت اختيار غزة كدراسة حالة لأزمة دولية فعاليته بشكل خاص في إظهار تأثير القانون الدولي في ظل الأزمات الدولية المتصاعدة. يكشف قصور القانون الدولي في معالجة الوضع في غزة عن المأزق الأوسع الذي يواجهه القانون الدولي في أزمات عالمية أخرى. ويظهر التناقض بين الواقعية والمثالية المستخدم في الإطار النظري لهذه الدراسة أن عالماً خائلاً من الأزمات الدولية والصراعات والحروب يظل أمراً غير قابل للتحقيق بشكل أساسي. وتولد المناقشات بين هذين النموذجين النظريين، إلى جانب السعي وراء ترتيبات النظام المثالي، صراعات أيديولوجية تتجلى في التجربة الإنسانية العملية من خلال الأزمات الدولية. فالدول غير القادرة على التوصل إلى تفاهم متبادل تتسبب في اندلاع أزمة دولية، مما يؤدي إلى تحولات متتالية على مستويات متعددة: الفرد، والأسرة، والمجتمع، والدولة. والنظام الدولي. وتكشف هذه الدراسة أن وتيرة الأزمات الدولية قد تزداد في حين أن الفترات الزمنية الفاصلة بين ظهور الأزمات قد تقلصت، ومن أهم النتائج التي توصلت إليها هذه الدراسة ما يتعلق بتراجع فعالية القانون الدولي في معالجة الأزمات الدولية. فقد أظهر القانون الدولي باعتباره إطاراً شاملاً من المعايير والقيم والقواعد التي تطورت عبر قرون من الممارسة، عدم فعاليته في كل من منع الأزمات الدولية وحلها. وفي سياق عالمي تضاءلت فيه التوقعات بإيجاد حلول من خلال القانون الدولي، يجري السعي إلى اتباع نهج بديلة جديدة. وتعد حالة غزة مثالاً على كيفية استغلال الدول القوية للقانون الدولي كأداة سياسية. وقد أدى تآكل الثقة في القانون الدولي إلى إجبار المجتمع الدولي على تطوير آليات بديلة تحشد الضمير العالمي، بما في ذلك الاحتجاجات والمقاطعات. ويؤدي هذا التراجع في الثقة بالقانون الدولي إلى مزيد من عدم الاستقرار ويؤجج ظروف الأزمة. وسيؤدي الاعتراف بفلسطين كدولة ذات سيادة، لا سيما رداً على استخدام إسرائيل غير المتناسب للقوة في أعقاب توطيد دولة إسرائيل، دوراً حاسماً في التخفيف من حدة هذه الأزمة. إن الفشل في وقف الأزمة الإنسانية في غزة يشير إلى مسار نحو إبادة جماعية واسعة النطاق. إن الطبيعة الدورية للعنف، حيث العنف يولد العنف، مقترنة بخصائصه المعقدة، تضخم خطر انتشار أزمة غزة في جميع أنحاء المنطقة. ولا تزال الكارثة الإنسانية في غزة تتفاقم. ويمكن الحل الأمثل لهذه الأزمة في إقامة دولة فلسطينية. غير أن عدم تقبل إسرائيل حتى لمقترحات إقامة دولة فلسطينية، مقترناً بسياساتها القائمة على القوة. يُعد تغيير شكل القانون الدولي أحد أهم المزايا الاستراتيجية لإسرائيل، والسبب الأكبر وراء تزايد الأزمات الدولية وتقصير الفترة الفاصلة بين ظهورها هو أن القوى الإقليمية والعالمية لا تلتزم بجوهر القانون الدولي بل تتصرف وفقاً لمصالحها الخاصة. إن الدعم الذي تتلقاه إسرائيل من الدول القوية، ولا سيما الولايات المتحدة، يجعلها فعلياً في مأمن من المساس بها ضمن الإطار القانوني الدولي. وتُجسّد فلسطين عجز الأمم المتحدة عن حل الأزمات الدولية. إن وجود مقر الأمم المتحدة في نيويورك يدل على نفوذ الولايات المتحدة. ويؤدي الدعم الأمريكي داخل الأمم المتحدة والمنظمات الدولية إلى إدامة سياسة القوة التي تنتهجها إسرائيل. ومن المعلوم أن الولايات المتحدة تسعى إلى إعادة تشكيل منطقة الشرق الأوسط من خلال إسرائيل، كما يتضح من مثال غزة. وكما يوضح مثال غزة لا يمكن لسياسة القوة التي تنطوي عليها الواقعية ولا للسياسات التعاونية التي تنطوي عليها المثالية أن تمنع الأزمات الدولية. الواقعية والمثالية نظريتان تركزان على الولايات المتحدة، ويمكن القول إن هاتين النظريتين تخدمان مصالح كل من الولايات المتحدة وإسرائيل، التي تعد أحد أكبر حلفائها. ولا تنجح الأفكار الواردة في هاتين النظريتين في ضمان السلام في النظام الدولي، بل إنها لا تؤدي إلا إلى تفاقم عدد الأزمات الدولية.

وعند دراسة أزمة غزة من منظور كلتا النظريتين، يتضح أن القانون الدولي يُستخدم كأداة لحماية مصالح الأقوياء. تعتمد الدراسة في المقام الأول على قرارات الأمم المتحدة الرسمية، والوثائق القانونية الدولية، والتحليلات الأكاديمية الثانوية كمصادر لبياناتها. تشير قضية غزة إلى صراع طويل الأمد يتمحور حول السيادة السياسية والأمن والوضع الإنساني لقطاع غزة داخل أراضي فلسطين. وتمثل هذه القضية عملية متعددة المراحل تمتد من تأسيس دولة إسرائيل في عام 1948 وحتى يومنا هذا. ويغطي النطاق الزمني للبحث الفترة من عام 1948 حتى الوقت الحاضر، وهو ما يتوافق مع الصراعات المتكررة في غزة والاستجابات القانونية الدولية ذات الصلة. وبناءً على أزمة غزة، يمكن القول إن التوقعات المتعلقة بالقانون الدولي قد تضاعفت في أزمت دولية أخرى. ويبحث هذا التحليل في التفسيرات الواقعية لتبعية القانون الدولي في غزة، وكيف تفسر النزعة المثالية فشل القانون الدولي، ويوضح في النهاية التحول الذي طرأ على القانون الدولي.

الكلمات المفتاحية: العلاقات الدولية، دوامة الأزمات الدولية، القانون الدولي، حرب غزة، الواقعية، المثالية.

Résumé Structuré

L'objectif de cette étude est d'examiner les crises internationales actuelles à l'échelle mondiale et d'analyser l'interaction entre ces crises et le droit international. Les crises internationales, qui sont devenues des phénomènes en spirale, obligent les individus, les familles, les sociétés, les États et les organisations internationales à s'adapter et à se transformer. L'intérêt de cette étude réside dans son examen du rôle du droit international dans les crises internationales, introduisant ainsi une nouvelle perspective analytique. La bande de Gaza a été choisie comme étude de cas en raison de la profonde tragédie humanitaire qui s'y déroule. Le dysfonctionnement du droit international à Gaza et sa quasi-faillite démontrent que les mêmes conditions se manifestent dans d'autres crises internationales. L'échec du droit international exacerbe non seulement les tragédies humanitaires, mais sape également le fonctionnement d'organisations internationales telles que les Nations Unies. Le cadre théorique s'appuie sur la dichotomie réalisme-idéalisme, car les clivages intellectuels et les débats entre ces deux théories apportent des éclairages pertinents sur le rôle du droit international dans les crises internationales. La discipline des relations internationales offre un cadre approprié pour mener des recherches à l'aide d'approches méthodologiques tant quantitatives que qualitatives. L'analyse de cas s'impose comme l'une des méthodes les plus largement utilisées dans la recherche qualitative, se distinguant par ses atouts explicatifs. Dans les analyses de cas qualitatives, le cas examiné facilite l'établissement de relations causales entre les variables (Süleymanoğlu Kürüm, 2021, p. 150). L'analyse de cas offre une perspective distinctive grâce à l'examen détaillé qu'elle permet. Le fait de dégager une vision globale à partir d'études de cas spécifiques permet de mener une analyse académique et scientifique rigoureuse. Dans ce cadre, la littérature pertinente a fait l'objet d'une revue systématique, intégrant à la fois des sources imprimées et en ligne afin de garantir une couverture exhaustive des références. L'analyse de cas a été choisie comme principale approche méthodologique pour cette étude. Le choix de Gaza comme étude de cas de crise internationale s'est avéré particulièrement efficace pour démontrer l'impact du droit international dans le contexte de crises internationales qui s'aggravent. L'insuffisance du droit international pour faire face à la situation à Gaza révèle l'impasse plus générale à laquelle ce droit est confronté dans d'autres crises mondiales. La dichotomie réalisme-idéalisme employée dans le cadre théorique de cette étude démontre qu'un monde dépourvu de crises internationales, de conflits et de guerres reste fondamentalement inaccessible. Les débats entre ces deux paradigmes théoriques, parallèlement à la recherche d'un ordre idéal, génèrent des conflits idéologiques qui se manifestent dans l'expérience humaine concrète à travers les crises internationales. Les États incapables de parvenir à une entente mutuelle précipitent une crise internationale, générant des transformations en cascade à plusieurs niveaux : individuel, familial, sociétal, étatique et au sein du système international. Cette étude révèle que la fréquence des crises internationales pourrait augmenter tandis que les intervalles de temps entre l'émergence des crises pourraient se raccourcir. L'une des conclusions les plus significatives présentées par cette étude concerne l'efficacité réduite du droit international face aux crises internationales. Le droit international, cadre global de normes, de valeurs et de règles élaboré au fil de siècles de pratique, s'est révélé inefficace tant pour prévenir que pour résoudre les crises internationales. Dans un contexte mondial où les attentes quant à des solutions issues du droit international ont diminué, de nouvelles approches alternatives sont recherchées. Le cas de Gaza illustre la manière dont les États puissants instrumentalisent le droit international en tant qu'outil politique. L'érosion de la confiance dans le droit international a contraint la communauté internationale à mettre au point des mécanismes alternatifs qui mobilisent la conscience mondiale, notamment les manifestations et les boycotts. Ce déclin de la confiance dans le droit international engendre une instabilité accrue et exacerbe les conditions de crise. La reconnaissance de la Palestine en tant qu'État souverain, notamment en réponse à l'usage disproportionné de la force par Israël à la suite de la consolidation de son État, jouera un rôle crucial pour atténuer l'intensité de cette crise. L'incapacité à mettre fin à la crise

humanitaire à Gaza laisse présager une dérive vers un génocide à grande échelle. La nature cyclique de la violence, où la violence engendre la violence, combinée à son caractère contagieux, amplifie le risque de voir la crise de Gaza s'étendre à l'ensemble de la région. La catastrophe humanitaire à Gaza ne cesse de s'aggraver. La solution optimale à cette crise réside dans la création d'un État palestinien. L'intolérance d'Israël à l'égard de toute proposition de création d'un État palestinien, combinée à ses politiques fondées sur la puissance. La transformation du droit international constitue l'un des avantages stratégiques les plus significatifs d'Israël. La principale raison de la multiplication des crises internationales et de la réduction des délais entre leur apparition réside dans le fait que les puissances régionales et mondiales ne respectent pas l'essence même du droit international et agissent en fonction de leurs propres intérêts. Le soutien des États puissants, en particulier des États-Unis, rend Israël de fait intouchable au sein du cadre juridique international. La Palestine illustre l'incapacité des Nations unies à résoudre les crises internationales. Le fait que le siège des Nations unies se trouve à New York témoigne de l'influence des États-Unis. Le soutien américain au sein des Nations unies et des organisations internationales perpétue la politique de puissance d'Israël. Il est clair que les États-Unis tentent de redessiner la région du Moyen-Orient par le biais d'Israël, comme le montre l'exemple de Gaza. Comme le démontre l'exemple de Gaza, ni la politique de puissance du réalisme ni les politiques coopératives de l'idéalisme ne peuvent empêcher les crises internationales. Le réalisme et l'idéalisme sont des théories centrées sur les États-Unis, et l'on peut affirmer que ces théories servent les intérêts tant des États-Unis que d'Israël, l'un de leurs plus grands alliés. Les principes sous-jacents à ces deux théories ne parviennent pas à garantir la paix dans l'ordre international et ne font qu'aggraver le nombre de crises internationales. Lorsque l'on examine la crise de Gaza sous l'angle de ces deux théories, il apparaît clairement que le droit international est utilisé comme un outil pour protéger les intérêts des puissants. Cette étude s'appuie principalement sur les résolutions officielles de l'ONU, les textes juridiques internationaux et des analyses universitaires secondaires comme sources de données. La question de Gaza renvoie à un conflit de longue date centré sur la souveraineté politique, la sécurité et la situation humanitaire de la bande de Gaza au sein du territoire palestinien. Cette question représente un processus en plusieurs phases s'étendant de la création de l'État d'Israël en 1948 à nos jours. La portée temporelle de la recherche couvre la période allant de 1948 à nos jours, correspondant aux conflits récurrents à Gaza et aux réponses juridiques internationales pertinentes. En se basant sur la crise de Gaza, on peut affirmer que les attentes vis-à-vis du droit international se sont affaiblies dans d'autres crises internationales. Cette analyse examine les explications réalistes de la subordination du droit international à Gaza, la manière dont l'idéalisme interprète son échec, et illustre en fin de compte la transformation du droit international.

Mots-clés : Relations internationales, spirale des crises internationales, droit international, guerre de Gaza, réalisme, idéalisme.

Resumen Estructurado

El objetivo del estudio es examinar las crisis internacionales existentes a escala mundial y analizar la interacción entre dichas crisis y el derecho internacional. Las crisis internacionales, que se han convertido en fenómenos en espiral, obligan a las personas, las familias, las sociedades, los Estados y las organizaciones internacionales a adaptarse y transformarse. La importancia de este estudio radica en su examen del papel del derecho internacional en las crisis internacionales, introduciendo así una nueva perspectiva analítica. Se eligió Gaza como caso de estudio debido a la profunda tragedia humanitaria que se está desarrollando allí. La disfunción del derecho internacional en Gaza y su situación cercana a la quiebra demuestran que en otras crisis internacionales se dan las mismas condiciones. El fracaso del derecho internacional no solo agrava las tragedias humanitarias, sino que también socava el funcionamiento de organizaciones internacionales como las Naciones Unidas. El marco teórico se basa en la dicotomía entre realismo e idealismo, ya que las divisiones intelectuales y los debates entre estas dos teorías aportan perspectivas esclarecedoras sobre el papel del derecho internacional en las crisis internacionales. La disciplina de las relaciones internacionales ofrece un marco adecuado para llevar a cabo la investigación mediante enfoques metodológicos tanto cuantitativos como cualitativos. El análisis de casos se perfila como uno de los métodos más utilizados en la investigación cualitativa, y se distingue por sus ventajas explicativas. En los análisis cualitativos de casos, el caso examinado facilita el establecimiento de relaciones causales entre variables (Süleymanoğlu Kürüm, 2021, p. 150). El análisis de casos ofrece una perspectiva distintiva gracias al examen detallado que proporciona. Obtener un punto de vista exhaustivo a partir de estudios de casos específicos permite llevar a cabo un análisis académico y científico

riguroso. Dentro de este marco, se revisó sistemáticamente la bibliografía pertinente, incorporando fuentes tanto impresas como en línea para garantizar una cobertura exhaustiva de las citas. Se seleccionó el análisis de casos como enfoque metodológico principal para esta investigación. La elección de Gaza como estudio de caso de crisis internacional resultó especialmente eficaz para demostrar el impacto del derecho internacional en el contexto de crisis internacionales cada vez más graves. La insuficiencia del derecho internacional a la hora de abordar la situación de Gaza pone de manifiesto el estancamiento más amplio al que se enfrenta el derecho internacional en otras crisis globales. La dicotomía entre realismo e idealismo empleada en el marco teórico de este estudio demuestra que un mundo desprovisto de crisis internacionales, conflictos y guerras sigue siendo fundamentalmente inalcanzable. Los debates entre estos dos paradigmas teóricos, junto con la búsqueda de ordenamientos ideales, generan conflictos ideológicos que se manifiestan en la experiencia humana práctica a través de las crisis internacionales. Los Estados incapaces de alcanzar un entendimiento mutuo precipitan una crisis internacional, generando transformaciones en cadena a múltiples niveles: individual, familiar, social, estatal y del sistema internacional. Este estudio revela que la frecuencia de las crisis internacionales puede aumentar, mientras que los intervalos temporales entre la aparición de las crisis pueden acortarse. Uno de los hallazgos más significativos que presenta este estudio se refiere a la disminución de la eficacia del derecho internacional a la hora de abordar las crisis internacionales. El derecho internacional, un marco integral de normas, valores y reglas desarrollado a lo largo de siglos de práctica, ha demostrado su ineficacia tanto a la hora de prevenir como de resolver las crisis internacionales. En un contexto global en el que han disminuido las expectativas de encontrar soluciones a través del derecho internacional, se están buscando nuevos enfoques alternativos. El caso de Gaza ejemplifica cómo los Estados poderosos instrumentalizan el derecho internacional como herramienta política. La erosión de la confianza en el derecho internacional ha obligado a la comunidad internacional a desarrollar mecanismos alternativos que movilicen la conciencia global, como las protestas y los boicots. Esta pérdida de confianza en el derecho internacional genera una mayor inestabilidad y agrava las condiciones de crisis. El reconocimiento de Palestina como Estado soberano, especialmente en respuesta al uso desproporcionado de la fuerza por parte de Israel tras la consolidación de su Estado, desempeñará un papel crucial a la hora de mitigar la intensidad de esta crisis. El fracaso a la hora de detener la crisis humanitaria en Gaza apunta a una trayectoria hacia un genocidio a gran escala. La naturaleza cíclica de la violencia —en la que la violencia engendra violencia—, combinada con su carácter contagioso, amplifica el riesgo de que la crisis de Gaza se extienda por toda la región. La catástrofe humanitaria en Gaza sigue intensificándose. La solución óptima a esta crisis reside en el establecimiento de un Estado palestino. La intolerancia de Israel incluso hacia las propuestas de creación de un Estado palestino, combinada con sus políticas basadas en el poder. La transformación del derecho internacional representa una de las ventajas estratégicas más significativas de Israel. La principal razón del aumento de las crisis internacionales y de la reducción de los intervalos entre su aparición es que las potencias regionales y mundiales no respetan la esencia del derecho internacional y actúan en función de sus propios intereses. El apoyo de Estados poderosos, en particular de Estados Unidos, hace que Israel sea, en la práctica, intocable dentro del marco jurídico internacional. Palestina ejemplifica la incapacidad de las Naciones Unidas para resolver crisis internacionales. El hecho de que la sede de las Naciones Unidas se encuentre en Nueva York pone de manifiesto la influencia de Estados Unidos. El apoyo estadounidense en el seno de las Naciones Unidas y de las organizaciones internacionales perpetúa la política de poder de Israel. Se entiende que Estados Unidos está tratando de rediseñar la región de Oriente Medio a través de Israel, como se observa en el ejemplo de Gaza. Tal y como demuestra el ejemplo de Gaza, ni la política de poder del realismo ni las políticas cooperativas del idealismo pueden prevenir las crisis internacionales. El realismo y el idealismo son teorías centradas en EE. UU., y puede afirmarse que estas teorías sirven a los intereses tanto de EE. UU. como de Israel, uno de sus mayores aliados. Las ideas que subyacen a estas dos teorías no logran garantizar la paz en el orden internacional y no hacen más que agravar el número de crisis internacionales. Al examinar la crisis de Gaza desde la perspectiva de ambas teorías, queda claro que el derecho internacional se está utilizando como herramienta para proteger los intereses de los poderosos. El estudio se basa principalmente en resoluciones oficiales de la ONU, documentos jurídicos internacionales y análisis académicos secundarios como fuentes de datos. La cuestión de Gaza se refiere a un conflicto de larga data centrado en la soberanía política, la seguridad y la situación humanitaria de la Franja de Gaza dentro del territorio de Palestina. Esta cuestión representa un proceso en varias fases que se extiende desde la creación del Estado de Israel en 1948 hasta la actualidad. El alcance temporal de la investigación abarca el período comprendido entre 1948 y la actualidad, correspondiente a los recurrentes conflictos de Gaza y a las respuestas jurídicas internacionales pertinentes. Partiendo de la crisis de Gaza, puede argumentarse que las expectativas depositadas en el derecho internacional se han debilitado en otras crisis internacionales. Este análisis examina

las explicaciones del realismo sobre la subordinación del derecho internacional en Gaza, cómo el idealismo interpreta su fracaso y, en última instancia, ilustra la transformación del derecho internacional.

Palabras clave: Relaciones internacionales, espiral de crisis internacionales, derecho internacional, guerra de Gaza, realismo, idealismo.

结构化摘要

本研究旨在考察全球范围内的现有国际危机，并分析这些危机与国际法之间的相互作用。那些已演变为螺旋式升级现象的国际危机，迫使个人、家庭、社会、国家及国际组织进行适应与转型。本研究的意义在于考察国际法在国际危机中的作用，从而引入一种新的分析视角。由于加沙地区正在上演深刻的人道主义悲剧，因此将其选为案例研究对象。国际法在加沙地区的失灵及其濒临崩溃的状态表明，其他国际危机中也出现了类似的情况。国际法的失灵不仅加剧了人道主义悲剧，也削弱了联合国等国际组织的运作能力。本研究的理论框架采用现实主义与理想主义的二分法，因为这两种理论之间的思想分歧与辩论，为国际法在国际危机中的作用提供了富有启发性的见解。国际关系学科通过定量与定性两种方法论途径，为开展研究提供了合适的框架。案例分析作为定性研究中最广泛应用的方法之一，以其解释优势而著称。在定性案例分析中，所考察的案例有助于建立变量之间的因果关系（Süleymanoğlu Kürüm, 2021, 第150页）。案例分析通过其详尽的考察提供了独特的视角。从具体案例研究中提炼出全面的观点，有助于开展严谨的学术和科学分析。在此框架下，本研究系统性地回顾了相关文献，同时纳入了印刷版和网络资源，以确保引文覆盖的全面性。案例分析被选为本研究的主要方法论途径。选择加沙作为国际危机案例研究，在展示国际法在不断升级的国际危机中的影响方面被证明特别有效。国际法在应对加沙局势方面的不足，揭示了其在其他全球危机中面临的更广泛困境。本研究理论框架中采用的现实主义与理想主义二分法表明，一个没有国际危机、冲突和战争的世界从根本上来说是无法实现的。这两种理论范式之间的辩论，以及对理想秩序安排的追求，产生了意识形态冲突，这些冲突通过国际危机在人类的实际经验中得以体现。各国若无法达成共识，便会引发国际危机，从而在个人、家庭、社会、国家及国际体系等多重层面引发连锁反应。本研究揭示，国际危机的发生频率可能会增加，而危机爆发的间隔时间则可能缩短。本研究提出的一项最重要发现，是国际法在应对国际危机方面的效力正在减弱。国际法作为历经数百年实践发展而成的规范、价值观和规则的综合框架，在预防和解决国际危机方面均已证明其无效性。在全球范围内，人们对通过国际法寻求解决方案的期望日益减弱，新的替代方案正在被探索。加沙案例充分说明了强权国家如何将国际法作为政策工具加以利用。对国际法信心的削弱迫使国际社会建立替代机制，以唤起全球良知，包括抗议和抵制等行动。对国际法信任的下降加剧了不稳定性，并使危机状况进一步恶化。承认巴勒斯坦为主权国家——特别是作为对以色列在国家巩固后过度使用武力的回应——将在缓解此次危机的严重程度方面发挥关键作用。若无法遏制加沙的人道主义危机，将预示着走向大规模种族灭绝的趋势。暴力循环的本质——即暴力滋生暴力——加之其传染性特征，加剧了加沙危机向整个地区蔓延的风险。加沙的人道主义灾难仍在持续加剧。解决这一危机的最佳途径在于建立巴勒斯坦国。以色列甚至对建立巴勒斯坦国的提议都持不容忍态度，加之其以权力为基础的政策。国际法的变迁是以色列最重要的战略优势之一。国际危机日益增多且爆发间隔不断缩短，最主要的原因在于区域和全球大国不遵守国际法的本质，而是根据自身利益行事。来自强国——尤其是美国——的支持，使以色列在国际法律框架内实际上处于不可触碰的地位。巴勒斯坦问题正是联合国无力解决国际危机的例证。联合国总部设在纽约这一事实，彰显了美国的影响力。美国在联合国及国际组织内的支持，使以色列的强权政治得以延续。众所周知，美国正试图通过以色列重塑中东地区，加沙事件便是明证。正如加沙事件所示，无论是现实主义的强权政治，还是理想主义的合作政策，都无法防止国际危机的发生。现实主义和理想主义都是以美国为中心的理论，可以说这些理论既服务于美国的利益，也服务于其最大盟友之一以色列的利益。这两种理论中的思想无法确保国际秩序中的和平，反而只会加剧国际危机的数量。当从这两种理论的角度审视加沙危机时，很明显，国际法正被用作保护强权利益的工具。本研究主要以联合国官方决议、国际法律文件及学术二次文献分析作为数据来源。加沙问题是指围绕巴勒斯坦领土内加沙地带的政治主权、安全及人道主义局势而长期存在的冲突。这一问题是一个多阶段的过程，从1948年以色列

建国延续至今。本研究的时间范围涵盖1948年至今，对应加沙地区反复爆发的冲突及相关国际法律应对措施。基于加沙危机，可以认为在国际法在其他国际危机中的作用预期已有所减弱。本分析考察了现实主义对国际法在加沙问题上从属地位的解释、理想主义对其失败的解读，并最终阐明了国际法的转型。

关键词： 国际关系、国际危机螺旋、国际法、加沙战争、现实主义、理想主义。

Структурированное Резюме

Цель исследования заключается в изучении существующих международных кризисов в глобальном масштабе и анализе взаимодействия между этими кризисами и международным правом. Международные кризисы, превратившиеся в спиралевидные явления, вынуждают отдельных людей, семьи, общества, государства и международные организации адаптироваться и преобразовываться. Значимость данного исследования заключается в рассмотрении роли международного права в международных кризисах, что позволяет предложить новую аналитическую перспективу. В качестве объекта исследования был выбран сектор Газы в связи с разворачивающейся там глубокой гуманитарной трагедией. Неэффективность международного права в Газе и его фактическое банкротство свидетельствуют о том, что аналогичные условия возникают и в других международных кризисах. Несостоятельность международного права не только усугубляет гуманитарные трагедии, но и подрывает функциональность международных организаций, таких как Организация Объединенных Наций. Теоретическая основа опирается на дихотомию «реализм–идеализм», поскольку интеллектуальные разногласия и дебаты между этими двумя теориями дают наглядные представления о роли международного права в международных кризисах. Дисциплина «международные отношения» предоставляет подходящую основу для проведения исследований с использованием как количественных, так и качественных методологических подходов. Анализ конкретных случаев является одним из наиболее широко используемых методов в качественных исследованиях, отличающимся своими объясняющими преимуществами. В качественном анализе конкретных случаев исследуемый случай способствует установлению причинно-следственных связей между переменными (Süleymanoğlu Küçük, 2021, с. 150). Анализ конкретных случаев предлагает особую перспективу благодаря детальному изучению, которое он обеспечивает. Формирование всесторонней точки зрения на основе конкретных примеров позволяет провести тщательный академический и научный анализ. В рамках данной работы был проведен систематический обзор соответствующей литературы с использованием как печатных, так и онлайн-источников для обеспечения всеобъемлющего цитирования. Анализ конкретных случаев был выбран в качестве основного методологического подхода для данного исследования. Выбор Газы в качестве примера международного кризиса оказался особенно эффективным для демонстрации влияния международного права в условиях обостряющихся международных кризисов. Неадекватность международного права в решении ситуации в Газе свидетельствует о более широком тупике, с которым сталкивается международное право в других глобальных кризисах. Дихотомия «реализм–идеализм», использованная в теоретической основе данного исследования, демонстрирует, что мир, лишенный международных кризисов, конфликтов и войн, остается в принципе недостижимым. Дебаты между этими двумя теоретическими парадигмами, наряду со стремлением к идеальным формам мирового порядка, порождают идеологические конфликты, которые проявляются в практическом человеческом опыте через международные кризисы. Государства, неспособные достичь взаимопонимания, провоцируют международный кризис, вызывая цепную реакцию преобразований на множестве уровней: индивидуальном, семейном, общественном, государственном и на уровне международной системы. Данное исследование показывает, что частота международных кризисов может увеличиваться, в то время как временные интервалы между их возникновением могут сокращаться. Один из наиболее значимых выводов, представленных в данном исследовании, касается снижения эффективности международного права в урегулировании международных кризисов. Международное право — всеобъемлющая система норм, ценностей и правил, сформировавшаяся в ходе многовековой практики, — продемонстрировало свою неэффективность как в предотвращении, так и в урегулировании международных кризисов. В глобальном контексте, где ожидания относительно решений на основе международного права ослабли, ищутся новые альтернативные подходы. Пример Газы иллюстрирует, как могущественные государства

используют международное право в качестве инструмента политики. Подрыв доверия к международному праву вынудил международное сообщество разработать альтернативные механизмы, мобилизующие мировое общественное мнение, включая протесты и бойкоты. Такое снижение доверия к международному праву приводит к усилению нестабильности и обострению кризисной ситуации. Признание Палестины в качестве суверенного государства, в частности в ответ на несоразмерное применение силы со стороны Израиля после укрепления его государственной власти, сыграет решающую роль в смягчении остроты данного кризиса. Неспособность остановить гуманитарный кризис в Газе указывает на траекторию развития событий, ведущую к широкомасштабному геноциду. Циклический характер насилия, при котором насилие порождает насилие, в сочетании с его «заразными» особенностями усиливает риск распространения кризиса в Газе на весь регион. Гуманитарная катастрофа в Газе продолжает обостряться. Оптимальное решение этого кризиса заключается в создании палестинского государства. Нетерпимость Израиля даже к предложениям о создании палестинского государства в сочетании с его политикой, основанной на силе. Изменение международного права представляет собой одно из наиболее значительных стратегических преимуществ Израиля. Главная причина роста числа международных кризисов и сокращения интервалов между их возникновением заключается в том, что региональные и глобальные державы не соблюдают суть международного права и действуют в соответствии со своими собственными интересами. Поддержка со стороны могущественных государств, в частности Соединенных Штатов, делает Израиль фактически неприкосновенным в рамках международного правового поля. Палестина является наглядным примером неспособности Организации Объединенных Наций разрешать международные кризисы. Тот факт, что штаб-квартира Организации Объединенных Наций находится в Нью-Йорке, свидетельствует о влиянии Соединенных Штатов. Американская поддержка в рамках Организации Объединенных Наций и международных организаций способствует укоренению силовой политики Израиля. Понятно, что США пытаются переключить регион Ближнего Востока с помощью Израиля, как видно на примере Газы. Как показывает пример Газы, ни силовая политика реализма, ни политика сотрудничества идеализма не способны предотвратить международные кризисы. Реализм и идеализм — это теории, ориентированные на США, и можно сказать, что эти теории служат интересам как США, так и Израиля, одного из их крупнейших союзников. Идеи, заложенные в этих двух теориях, не способны обеспечить мир в международном порядке и лишь усугубляют количество международных кризисов. При рассмотрении кризиса в Газе с точки зрения обеих теорий становится ясно, что международное право используется в качестве инструмента для защиты интересов сильных мира сего. В качестве источников данных в исследовании в первую очередь используются официальные резолюции ООН, международные правовые документы и вторичные научные анализы. Проблема Газы связана с затянувшимся конфликтом, в центре которого находятся вопросы политического суверенитета, безопасности и гуманитарной ситуации в секторе Газа на территории Палестины. Эта проблема представляет собой многоэтапный процесс, простирающийся от провозглашения Государства Израиль в 1948 году до наших дней. Временные рамки исследования охватывают период с 1948 года по настоящее время, что соответствует повторяющимся конфликтам в Газе и соответствующим мерам реагирования со стороны международного права. На примере кризиса в Газе можно утверждать, что ожидания в отношении международного права ослабли и в контексте других международных кризисов. В данном анализе рассматриваются реалистические объяснения подчинения международного права в Газе, то, как идеализм интерпретирует его провал, и, в конечном итоге, иллюстрируется трансформация международного права.

Ключевые слова: международные отношения, спираль международных кризисов, международное право, война в секторе Газа, реализм, идеализм.

संरचित सारांश

इस अध्ययन का उद्देश्य विश्व स्तर पर मौजूदा अंतर्राष्ट्रीय संकटों की जांच करना और इन संकटों तथा अंतर्राष्ट्रीय कानून के बीच की अंतःक्रिया का विश्लेषण करना है। अंतर्राष्ट्रीय संकट जो लगातार बढ़ते जा रहे हैं, वे व्यक्तियों, परिवारों, समाजों, राज्यों और अंतर्राष्ट्रीय संगठनों को अनुकूलन और परिवर्तन के लिए मजबूर करते हैं। इस अध्ययन का महत्व अंतर्राष्ट्रीय संकटों में अंतर्राष्ट्रीय कानून की भूमिका की जांच करने में निहित है, जिससे एक नया विश्लेषणात्मक दृष्टिकोण पेश होता है। गाजा को केस स्टडी के रूप में इसलिए चुना गया क्योंकि वहां एक गहरी मानवीय त्रासदी सामने आ रही है।

गाजा में अंतर्राष्ट्रीय कानून की कार्यक्षमता में खराबी और उसका लगभग दिवालियापन यह दर्शाता है कि अन्य अंतर्राष्ट्रीय संकटों में भी समान परिस्थितियाँ उत्पन्न होती हैं। अंतर्राष्ट्रीय कानून की विफलता न केवल मानवीय त्रासदियों को बढ़ाती है, बल्कि संयुक्त राष्ट्र जैसे अंतर्राष्ट्रीय संगठनों की कार्यक्षमता को भी कमजोर करती है। सैद्धांतिक ढांचा यथार्थवाद-आदर्शवाद द्वैतवाद का उपयोग करता है, क्योंकि इन दोनों सिद्धांतों के बीच बौद्धिक विभाजन और बहसें अंतर्राष्ट्रीय संकटों में अंतर्राष्ट्रीय कानून की भूमिका पर प्रकाश डालती हैं। अंतर्राष्ट्रीय संबंधों का विषय मात्रात्मक और गुणात्मक दोनों पद्धतिगत दृष्टिकोणों के माध्यम से अनुसंधान करने के लिए एक उपयुक्त ढांचा प्रदान करता है। मामला विश्लेषण गुणात्मक अनुसंधान में सबसे व्यापक रूप से उपयोग किए जाने वाले तरीकों में से एक के रूप में उभरता है, जो अपने व्याख्यात्मक लाभों द्वारा प्रतिष्ठित है। गुणात्मक मामला विश्लेषणों में, जांचे गए मामला चरों के बीच कारण संबंध स्थापित करने में सुविधा प्रदान करता है (सुलेमानोग्लू क्यूरम, 2021, पृ. 150)। मामला विश्लेषण (केस एनालिसिस) अपने द्वारा प्रदान की गई विस्तृत जांच के माध्यम से एक विशिष्ट दृष्टिकोण प्रस्तुत करता है। विशिष्ट केस स्टडी से एक व्यापक दृष्टिकोण प्राप्त करना गहन अकादमिक और वैज्ञानिक विश्लेषण को सक्षम बनाता है। इस ढांचे के भीतर, व्यापक उद्धरण कवरेज सुनिश्चित करने के लिए मुद्रित और ऑनलाइन दोनों स्रोतों को शामिल करते हुए, प्रासंगिक साहित्य की व्यवस्थित रूप से समीक्षा की गई। इस जांच के लिए मामला विश्लेषण को प्राथमिक पद्धतिगत दृष्टिकोण के रूप में चुना गया था। एक अंतरराष्ट्रीय संकट केस स्टडी के रूप में गाजा का चयन, बढ़ते अंतरराष्ट्रीय संकटों के बीच अंतरराष्ट्रीय कानून के प्रभाव को प्रदर्शित करने में विशेष रूप से प्रभावी साबित हुआ। गाजा की स्थिति को संबोधित करने में अंतर्राष्ट्रीय कानून की अपर्याप्तता, अन्य वैश्विक संकटों में अंतर्राष्ट्रीय कानून द्वारा सामना किए जाने वाले व्यापक गतिरोध को प्रकट करती है। इस अध्ययन के सैद्धांतिक ढांचे में नियोजित यथार्थवाद-आदर्शवाद द्वैत यह प्रदर्शित करता है कि अंतर्राष्ट्रीय संकटों, संघर्षों और युद्धों से रहित एक दुनिया मौलिक रूप से अप्राप्य है। इन दो सैद्धांतिक प्रतिमानों के बीच की बहसें, आदर्श व्यवस्था व्यवस्थाओं की खोज के साथ मिलकर, वैचारिक संघर्षों को जन्म देती हैं जो अंतर्राष्ट्रीय संकटों के माध्यम से व्यावहारिक मानवीय अनुभव में प्रकट होते हैं। राज्य जब पारस्परिक समझ तक पहुँचने में असमर्थ होते हैं, तो वे एक अंतर्राष्ट्रीय संकट को जन्म देते हैं, जो व्यक्तिगत, पारिवारिक, सामाजिक, राज्य और अंतर्राष्ट्रीय प्रणाली जैसे कई स्तरों पर क्रमिक परिवर्तन उत्पन्न करता है। यह अध्ययन दर्शाता है कि अंतर्राष्ट्रीय संकटों की आवृत्ति बढ़ सकती है, जबकि संकटों के उभरने के बीच का समयिक अंतराल संकुचित हो सकता है। इस अध्ययन द्वारा प्रस्तुत सबसे महत्वपूर्ण निष्कर्षों में से एक अंतर्राष्ट्रीय संकटों से निपटने में अंतर्राष्ट्रीय कानून की कमजोर पड़ती प्रभावशीलता से संबंधित है। अंतर्राष्ट्रीय कानून, जो सदियों के अभ्यास से विकसित मानदंडों, मूल्यों और नियमों का एक व्यापक ढांचा है, ने अंतर्राष्ट्रीय संकटों को रोकने और हल करने दोनों में अप्रभावीता दिखाई है। एक वैश्विक संदर्भ में जहाँ अंतर्राष्ट्रीय कानून के माध्यम से समाधान की उम्मीदें कम हो गई हैं, नए वैकल्पिक दृष्टिकोण अपनाए जा रहे हैं। गाजा का मामला इस बात का उदाहरण है कि कैसे शक्तिशाली राज्य अंतर्राष्ट्रीय कानून को एक नीतिगत उपकरण के रूप में उपयोग करते हैं। अंतर्राष्ट्रीय कानून में विश्वास का क्षरण अंतर्राष्ट्रीय समुदाय को वैश्विक विवेक को जगाने वाले वैकल्पिक तंत्र विकसित करने के लिए मजबूर कर रहा है, जिसमें विरोध और बहिष्कार शामिल हैं। अंतर्राष्ट्रीय कानून में विश्वास में यह गिरावट बढ़ी हुई अस्थिरता पैदा करती है और संकट की स्थितियों को और बढ़ाती है। फिलिस्तीन को एक संप्रभु राज्य के रूप में मान्यता, विशेष रूप से राज्य के सुदृढ़ीकरण के बाद इज़राइल द्वारा बल के असमान उपयोग की प्रतिक्रिया में, इस संकट की तीव्रता को कम करने में एक महत्वपूर्ण भूमिका निभाएगी। गाजा में मानवीय संकट को रोकने में विफलता बड़े पैमाने पर नरसंहार की ओर बढ़ने का संकेत देती है। हिंसा की आवर्ती प्रकृति, जिसके तहत हिंसा से हिंसा पैदा होती है, और इसकी संक्रामक विशेषताएं, गाजा के संकट के पूरे क्षेत्र में फैलने के जोखिम को बढ़ाती हैं। गाजा में मानवीय तबाही लगातार बढ़ती जा रही है। इस संकट का सर्वोत्तम समाधान एक फिलिस्तीनी राज्य की स्थापना करना है। फिलिस्तीनी राज्य के प्रस्तावों के प्रति इज़राइल की असहिष्णुता, उसकी शक्ति-आधारित नीतियों के साथ मिलकर।

अंतर्राष्ट्रीय कानून का रूपांतरण इज़राइल का सबसे महत्वपूर्ण रणनीतिक लाभों में से एक है। अंतर्राष्ट्रीय संकटों में वृद्धि और उनके उदय की गति में तेजी का सबसे बड़ा कारण यह है कि क्षेत्रीय और वैश्विक शक्तियाँ अंतर्राष्ट्रीय कानून के सार का पालन नहीं करती हैं और अपने हितों के अनुसार कार्य करती हैं। शक्तिशाली राज्यों, विशेष रूप से संयुक्त राज्य अमेरिका का समर्थन, इज़राइल को अंतर्राष्ट्रीय कानूनी ढांचे के भीतर प्रभावी रूप से अछूत बना देता है। फिलिस्तीन, संयुक्त राष्ट्र की अंतर्राष्ट्रीय संकटों को हल करने में असमर्थता का एक उदाहरण है। यह तथ्य कि संयुक्त राष्ट्र मुख्यालय न्यूयॉर्क में है, संयुक्त राज्य अमेरिका के प्रभाव को दर्शाता है। संयुक्त राष्ट्र और अंतर्राष्ट्रीय संगठनों के भीतर अमेरिकी समर्थन इज़राइल की शक्ति राजनीति को बनाए रखता है। यह माना जाता है कि अमेरिका गाजा के उदाहरण की तरह, इज़राइल के माध्यम से मध्य पूर्व क्षेत्र को फिर से डिज़ाइन करने की कोशिश कर रहा है। जैसा कि गाजा का उदाहरण दर्शाता है, न तो यथार्थवाद की शक्ति राजनीति और न ही आदर्शवाद की सहकारी नीतियाँ अंतर्राष्ट्रीय संकटों को रोक सकती हैं। यथार्थवाद और आदर्शवाद अमेरिका-केंद्रित सिद्धांत हैं, और यह कहा जा सकता है कि ये सिद्धांत अमेरिका और उसके सबसे बड़े सहयोगियों में से एक, इज़राइल, दोनों के हितों की सेवा करते हैं। इन दोनों सिद्धांतों के भीतर के

istikrarsızlığı artırmakta ve kriz koşullarını daha da kötüleştirmektedir. Filistin'in egemen bir devlet olarak tanınması, özellikle İsrail'in devletinin daha da güçlenmesinden sonra orantısız güç kullanımına bir yanıt olarak, bu krizin şiddetini azaltmada çok önemli bir rol oynayacaktır. Gazze'deki insani krizin durdurulamaması, büyük ölçekli bir soykırıma doğru gidişi göstermektedir. Şiddetin döngüsel doğası, yani şiddetin şiddeti doğurması ve bulaşıcı özellikleri, Gazze krizinin bölgeye yayılma riskini artırmaktadır. Gazze'deki insani felaket giderek şiddetlenmektedir. Bu krizin en uygun çözümü, bir Filistin devletinin kurulmasıdır. İsrail'in Filistin devletine yönelik önerilere bile hoşgörüsüzlüğü, güç odaklı politikalarıyla birleşince, uluslararası hukukun dönüşümü ile İsrail'in en önemli stratejik avantajlarından birisi haline gelmektedir. Uluslararası krizlerin artmasının ve ortaya çıkış sürelerinin kısılmasının en büyük nedeni, bölgesel ve küresel güçlerin uluslararası hukukun özüne uymamaları ve kendi çıkarlarına göre hareket etmeleridir. Özellikle Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere güçlü devletlerden gelen destek, İsrail'i uluslararası hukuk çerçevesinde fiilen dokunulmaz kılmaktadır. Filistin, Birleşmiş Milletler'in uluslararası krizleri çözmedeki yetersizliğinin bir örneğidir. Birleşmiş Milletler Genel Merkezi'nin New York'ta bulunması, Amerika Birleşik Devletleri'nin etkisini göstermektedir. Birleşmiş Milletler ve uluslararası kuruluşlar içindeki Amerikan desteği, İsrail'in güç politikasını sürdürmesine imkan sağlamaktadır. Gazze örneğinde görüldüğü gibi, ABD'nin Ortadoğu bölgesini İsrail aracılığıyla yeniden şekillendirmeye çalıştığı anlaşılmaktadır. Gazze örneğinin gösterdiği gibi ne realizmin güç politikaları ne de idealizmin işbirliğine dayalı politikaları uluslararası krizleri önleyebilir. Realizm ve idealizm, ABD odaklı teorilerdir ve bu teorilerin hem ABD'nin hem de en büyük müttefiklerinden biri olan İsrail'in çıkarlarına hizmet ettiği söylenebilir. Bu iki teorideki fikirler, uluslararası düzende barışı sağlamada başarısız olmakta ve yalnızca uluslararası krizlerin sayısını artırmaktadır. Gazze krizini her iki teorinin bakış açısından incelediğimizde, uluslararası hukukun güçlülerin çıkarlarını korumak için bir araç olarak kullanıldığı açıkça ortaya çıkmaktadır. Çalışma, veri kaynakları olarak öncelikle resmi BM kararlarına, uluslararası hukuk belgelerine ve ikincil bilimsel analizlere dayanmaktadır. Gazze sorunu, Filistin toprakları içindeki Gazze Şeridi'nin siyasi egemenliği, güvenliği ve insani durumu etrafında şekillenen uzun süreli bir çatışmayı ifade eder. Bu sorun, 1948'de İsrail Devleti'nin kurulmasından günümüze kadar uzanan çok aşamalı bir süreci temsil eder. Araştırmanın zamansal kapsamı, tekrarlayan Gazze çatışmaları ve ilgili uluslararası hukuki tepkilerle örtüşen 1948'den günümüze kadar olan dönemi kapsamaktadır. Gazze krizine dayanarak, diğer uluslararası krizlerde uluslararası hukuka ilişkin beklentilerin zayıfladığı ileri sürülebilir. Bu analiz, realist ve idealist bir bakış açısıyla Gazze'de uluslararası hukukun nasıl ikinci plana atıldığını ve başarısızlığını yorumlamayı ve nihayetinde uluslararası hukukun dönüşümünü göstermeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası İlişkiler, Uluslararası Kriz Sarmalı, Uluslararası Hukuk, Gazze Savaşı, Realizm, İdealizm.

www.turkishstudies.net/economy

Turkish Studies - Economics, Finance, Politics

eISSN: 2667-5625

The Role of International Law in the Spiral of International Crises: The Gaza War as a Case Study

Introduction

Each international crisis plays a pivotal role in global transformation as an integral component of the broader whole. While economic, political, commercial, and military crises are interconnected, military crises, which cause the highest number of human casualties, occupy a particularly significant position within the international system. International crises directly affect the lives of millions while simultaneously testing the sovereignty, independence, and power of states, thereby creating new fronts for struggle. Major powers derive the most significant benefit from the chaotic conditions generated through these spiraling crises. Global powers that perceive international crises as opportunities are viewed as saviors by the victims of these crises. Powerful states that instrumentalize crises govern weaker countries and populations through these crisis mechanisms. When examined collectively, this mode of governance reveals a profound humanitarian crisis. An examination of the emergence and purpose of international law reveals that it developed to protect the rights of individuals, societies, and states. International law represents a comprehensive body of rules that has evolved over time to delineate the boundaries of interstate relations and the rights associated with them. The accumulated experiences of humanity and states constitute the foundation of international law. This accumulation has eventually given rise to international organizations such as the United Nations. International organizations and civil society institutions have played crucial roles in the development of international law. The selection of the realism-idealism dichotomy for the theoretical framework of this study stems from the fact that the debates and conceptual differences between these two foundational theories illuminate the relationship between international crises and international law. Both theories anthropomorphize states based on assumptions about whether human nature is fundamentally good or evil. Drawing from human essence, they make assumptions about the state, the international system, and how international relations should function. The differences, tensions, and conflicts between these two theories, continuously tested through political and historical experiences, are reflected in the international system. The inability of individuals, societies, and states to establish peace and their failure to end crises, conflicts, and wars represent a manifestation of these divergent theoretical understandings. The aim of this study is to analyze the impact of international law on the crisis in Gaza. There are many studies in the literature that prioritize Gaza within the framework of international law. International law and the Israeli–Palestinian conflict a rights-based approach to Middle East peace, Edited by Susan M. Akram, Michael Dumper, Michael Lynk, and Iain Scobbie. The politics in enforcement of international law: Israel-gaza in perspective, was written by Dr. Godswill Owoche Antai. The Gaza Conflict within International Law is a study by Channa Weiss. International law under attack study Published by the European Center for Constitutional and Human Rights. The significance of this study and contribution to the literature lies in its examination of the role of international law in international crises, thereby introducing a new analytical perspective. Gaza was selected as the case study due to

the profound humanitarian tragedy unfolding there. Statistical and non-statistical sources were used. The dysfunction of international law in Gaza and its near-bankruptcy demonstrate that the same conditions emerge in other international crises. The failure of international law not only exacerbates humanitarian tragedies but also undermines the functionality of international organizations such as the United Nations. The Gaza case reveals that Israel's power politics are approaching genocidal dimensions. Despite all state-led efforts at manipulation, the humanitarian tragedy in Gaza has united the international community around a shared global conscience. The Palestinian Intifada movement, worldwide protests, and global boycotts have become new methods that populations embrace when international law fails to function. Israel's aggressive policies toward Gaza are simultaneously spreading throughout the region. Israel's inability to be restrained by regional countries increases the risk of regional warfare. These possibilities cause states to align more with the powerful rather than with international law. Meanwhile, people and the international community are losing confidence in international law and seeking new alternatives to it.¹

Theoretical Framework: The Realism-Idealism Dichotomy

Although numerous theories based on different assumptions exist to explain global politics, no consensus has emerged regarding which theory provides the most comprehensive explanation. No theory has yet been developed that perfectly articulates the continuously shifting global balance of power across temporal dimensions. Theories remain in constant flux, rising or declining based on their utility and relevance to global conditions (Kegley & Blanton, 2015, p. 34). This study primarily focuses on realism and idealism, the most widely accepted theories in international relations. These theories were selected because the debates and intense competition between them mirror the attitudes that actors display toward one another. The contradictions between actors' actions and rhetoric are similarly observable between these two theoretical frameworks. These mainstream theories provide crucial perspectives for understanding international relations. The debate between realist approaches and idealism constitutes the first major debate in international relations. One of the fundamental controversies underlying these two established theoretical traditions concerns the means by which international security should be achieved. The differences in their proposed methodologies have been influential in both their paradigmatic frameworks and the first great debate (Üstün and Coşkun, 2021, p. 19). Realists argue that human beings are fundamentally egocentric and lack any inherently good or ideal characteristics. Thomas Hobbes expressed this in *Leviathan* as "man is wolf to man." The Hobbesian approach, which characterizes human nature as inherently selfish and combative, directly conflicts with the liberal doctrine that prioritizes cooperation and mutual benefit. According to realism, states are inherently aggressive and obsessed with security (Görentaş, 2009, p. 45). The discipline of international relations emerged as an idealist/utopian field of study following World War I, which resulted in 17 million deaths and 20 million wounded, with the intention of preventing future world wars. The outbreak of World War II and the exponential increase in casualties compared to World War I transformed the realist perspective into one of the dominant mainstream theories central to the field of international relations (Balcı & Kardaş, 2014, p. 119). Realism, as the most dominant paradigm in international relations, serves as the idealist's antagonistic counterpart. Developing as two sides of the same coin, realism and idealism have influenced other theories either as opposites or alternatives. These two mainstream approaches, adapting to changes in international relations, have generated concepts such as neo-idealism and neoclassical realism. While realism advocates for international power, interests, state-centrism, and the inevitability of war, idealism continues to champion international values, law, organizations, change, optimism, and peace (Gözen, 2021, p. 124-125). The disagreement between idealism and realism concerns the fundamental

¹A substantial body of research in the social sciences has examined this phenomenon from various theoretical frameworks (e.g., Ak, 2024; AK, 2026; Batmaz, 2008; Babahanoğlu, 2024; Bozkurt, 2025; Çora vd., 2020; Çıkırıkcı, 2025; Demir, 2026; Demir, 2025; Demircan ve Bircan, 2026; Erdem, 2025; Ergün, 2026; Kul, 2025; Kurt & Akgedik, 2024; Kızılsöker, 2025; Köroğlu, 2018; Yiğit, 2024; Günaydın 2015; Çanak 2015; Ağdemir 2015).

structure and nature of international relations. Realist criticism asserts that idealists fail to understand the autonomous nature of politics and view international politics as a power struggle between sovereign states. According to realists, the essential issue is understanding the logic of interstate power struggles and focusing on the survival of the sovereign state system (Ağcan, 2014, p. 83). Idealists, on the other hand, contend that power alone does not shape international events. International law, moral values, and international organizations also play significant roles in shaping global governance. Idealists view the cause of wars as the implementation of power politics. Consequently, nations should organize around law and legal frameworks. According to idealists, human nature is fundamentally good, contrary to realist assumptions. From this foundation, the basis for an international system based on peace and cooperation can be established (Bozdağlıoğlu, 2014, p. 116). Woodrow Wilson address to Congress, lists his "Fourteen Points" for a just and lasting peace. His objectives include the self-determination of nations, free trade, disarmament, a pact to end secret treaties, and a league of nations to realize collective security. Wilson also emphasized the importance of international law in his speech. This speech becomes the basis for Wilson's peace proposals at the end of the war (Miller Center). Realists consider resorting to war legitimate rather than remaining passive when a potentially hostile state gains strength. While idealists advocate that politics should conform to moral standards, realists argue that moral standards cannot be applied to political actions. According to realists, statesmen must prioritize national interests and protect the state from external threats at any cost (Ari, 2012, p. 25-26). The realist perspective adapts characteristics it assumes exist in human nature, such as the desire to be powerful, to rule, and to dominate, to interstate relations. Like ambitious and greedy individuals, states are assumed to struggle for survival and power acquisition in an anarchic environment, leading to power struggles. It is assumed that war can be waged when necessary to protect national interests, alongside factors such as fear, suspicion, insecurity, and prestige (Demir & Varlık, 2013, p. 71). The idealist approach accepts that humans are inherently good beings and seeks evil at the systemic level. Since the causes of phenomena such as conflict, violence, and war are often attributed to systemic levels, it is assumed that international law and international organizations can make the world a more liveable place. Through the establishment of a higher authority, it is believed that individuals, social groups, and states can coexist peacefully through the application of international rules and norms. Idealists have been criticized as idealistic/utopian by realists because they concern themselves with what ought to be rather than what exists (Karabulut, 2014, p. 58). Despite established international organizations and human rights agreements, states' power and interest-based policies continue to generate genocide, violence, and inequality. The silent and ineffective stance of international law practitioners against the powerful persists. From this perspective, realists argue that international peace, law, equality, sharing, and international order constitute a utopia. According to realists, anarchy is permanent, and those without power in the struggle perish (Demir, 2021, p. 516). Edward Carr argues that law is not an independent, universal, or abstract force; it is the product of a particular political order. Law is binding by virtue of the existence of the political forces that create and maintain it. According to Carr, law is not an abstract principle of justice, but a tool that regulates the interests of specific political forces. Therefore, to understand law, it must be evaluated within its political context and power relations. Understanding International law requires examining the power relations. (Carr, 1946, p. 178-179). Governments are always anxious to shake off the restraining influence which international law might have upon their international policies, to use international law instead of the promotion of their national interests. They have done so by advancing unsupported claims to legal rights and by distorting the meaning of generally recognized rules of international law. Thus, the lack of precision, inherent in the decentralized nature of international law, is breeding ever more lack of precision. There is no central authority, the vagueness of international law allows powerful states to manipulate its rules (Morgenthau, 1949, p. 214). According to Waltz, the force of a state is employed for the sake of its own advantage. Wars among states cannot settle questions of right; they can only determine the allocation of gains and losses among contenders and settle for a time the question of

who is the stronger. Internationally, only relations of power result. The power of the strong may deter the weak from asserting their claims. In the international order, being powerful rather than being right comes to the fore (Waltz, 1979, p. 112-113). From a realist perspective, international law exists only to the extent that it serves the national interests of states. According to realists, international law is used to serve the objectives of powerful states and legitimize their unjust actions. Examples include the United States' unilateral withdrawal from international agreements during the Trump administration and the US invasions of Iraq and Afghanistan without seeking any international legal legitimacy (Demirkol, 2023, p. 55-56).

Table 1: Idealist and Realist Perspectives on International Law

	Idealists	Realists
Main Philosophy	International law constitutes the cornerstone of peace and justice	International law is shaped by power relations
Sources of Law	Universal human values and the consent of sovereign states	The balance of power and conflicts of interest
The State's Approach to Law	The rule of law prevails	States apply international law only insofar as it serves their interests
Representatives	Woodrow Wilson, Immanuel Kant, Alfred Zimmermann	E. H. Carr, Hans Morgenthau, Kenneth Waltz
The Binding Nature of Law	It should apply to all states	International law is flexible for powerful states but binding for weaker ones
Conception of Peace	Enduring peace grounded in the rule of law is possible	Lasting peace is unattainable; peace can only be achieved through a temporary balance of power

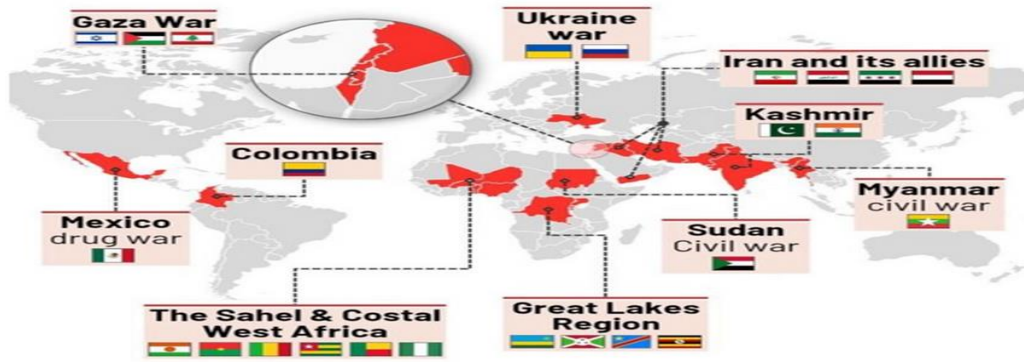
This study examines how the contrasting perspectives of Realism and Idealism affect the effectiveness of international law. Realists argue that the absence of a supranational authority renders international law weak, as states comply only when it serves their national interests and power positions. Idealists, on the other hand, consider international law the primary instrument for maintaining lasting peace among states. The Gaza conflict illustrates how these theoretical divergences translate into a clear gap between the rhetoric and actions of states. From a realist standpoint, international law functions as a tool for advancing strategic interests, whereas from an idealist perspective, it operates as a normative mechanism for achieving peace. The inability to reconcile these opposing paradigms not only prevents durable solutions to international crises but also contributes to the emergence of new conflicts within the global order.

The Changing World Order and International Law in the Crisis Spiral: International Crises Worldwide

The world exists in a state of perpetual transformation. From the 1648 Peace of Westphalia to the French Revolution of 1789, from the Industrial Revolution to the First and Second World Wars, from the Cold War to the Gulf War, and from the post-September 11, 2001, terrorist attacks leading to the invasion of Afghanistan and to the occupation of Iraq, the world has undergone a profound transformation. Significant crises that continue to shape today's world emerged during the Cold War period. The Korean War, Vietnam War, the Soviet Union's attempted invasion of Afghanistan, and the Iranian Revolution constitute prominent events from this era. The conclusion of the Cold War transformed the international system from a bipolar to a unipolar structure. Crises and wars have served as catalytic events in global transformation. Despite the loss of countless human lives in wars and conflicts, humanity's cumulative knowledge in technology, science, and the arts has continued to advance. The application of military technologies to civilian life has facilitated greater commercial and economic growth. Despite substantial human casualties, global transformation has persisted. The global proliferation of wars and their devastating impact on humanity have precipitated significant transformations in legal understanding. Efforts to minimize the destructive

nature of warfare, prevent conflicts, and resolve disputes and conflicts through peaceful means have intensified. Numerous initiatives aimed at developing international law have been undertaken, including the establishment of the Permanent Court of International Justice under the League of Nations and the Briand-Kellogg Pact (Sönmezoğlu, 2014, p. 861). Following World War II, interventions led by the United States are estimated to have resulted in over eight million deaths. From the Gulf War to crises in Somalia, Bosnia, Chechnya, Sierra Leone, Afghanistan, and Iraq, a continuous escalation of crises and conflicts is observable. Major powers alone are reported to possess sufficient nuclear weapons to destroy the world twenty times over (Akman, 2015, p. 164). The development and proliferation of nuclear weapons have precipitated disarmament agreements. Numerous treaties have been signed within this framework, ranging from the Treaty on the Non-Proliferation of Nuclear Weapons to the Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons. Through the International Atomic Energy Agency (IAEA), the peaceful use of nuclear energy has been promoted, and nuclear programs are monitored and supervised through this institution. The continuously changing world appears increasingly dangerous and insecure due to the rise of terrorism and weapons of mass destruction. States must now concern themselves not only with their own borders but with global security. Within this context, crises in Gaza, the Middle East, Kashmir, and the Korean Peninsula affect the security of every continent, generating worldwide concern (Cooper, 2005, p. 87). Global crises extend beyond conflicts and wars. The international economy, shaped by different ideologies such as socialism, liberalism, and mercantilism, has experienced numerous global economic crises. The greatest economic crises in history have profoundly shaken the world: those of 1929 and 2008. The increased integration of international economics and trade has rendered economic crises commonplace. The transformed international system following the Cold War has influenced numerous issues, including changes in security concepts. The restructuring of international institutions emerged as a primary agenda item (Bağbaşlıoğlu, 2018, p. 1). Cooperative international organizations such as the North Atlantic Treaty Organization, European Union, United Nations, World Trade Organization, World Bank, International Monetary Fund, BRICS, and Shanghai Cooperation Organization have gained prominence. Through these organizations, economic, commercial, political, and military crises worldwide are closely monitored. Countries with high influence capacity within these organizations instrumentalize them to advance their own power and interest-based policies. Similarly, powerful countries that contribute to the formation of international law utilize international law within the framework of their own interests. International institutions occupy a crucial position in the creation and implementation of international law. A new world characterized by mutual asymmetric dependence, increasing inequality, and the ideological dominance of global hegemonic powers has emerged. This world, shaped by the information society, experiences economic, political, and cultural interactions of varying intensities across different regions. An unequal world is emerging, shaped by technological advancements and characterized by the growing influence of multinational corporations and financial capital (Adıgüzel, 2011, p. 369). Alongside multinational corporations, international organizations, civil society organizations, ethnic groups, and lobbies, states remain the most powerful actors in the international system, filling the gaps left by other actors. Crises have diversified both domestically and internationally, complicating nation-states' capacity to address problems. Organized units have been established at the global level to address issues related to human rights, fundamental freedoms, environmental concerns, and disarmament. The influence of international, supranational, and civil society organizations on state policies has increased. Although nation-states have undergone significant transformation through globalization, they remain the most important actors in the international system (Ercan, 2010, p. 223). The modern international legal system assumes that relations between sovereign and independent states are conducted based on the principle of equality. The emergence of international law through the evolution of relationships between states or different actors over time is observable. Areas contributing to international law have formed, including diplomacy, treaty law, and the law of war. Existing power relations direct international law. A compelling example of transformation in

international law is the contemporary prevalence of discourse regarding global law rather than international law (Denk, 2014, p. 52). Within this framework, fundamental concepts of international relations, such as peace, war, security, interests, and crises, provide direction for international law. Events that have been effective in transforming global politics include the dissolution of the USSR, the fall of the Berlin Wall, Russia's rise in global politics under Putin, China's global economic ascent, Color Revolutions, Yugoslavia's disintegration, terrorist incidents in the Middle East and numerous global locations, changes in long-serving Middle Eastern and African leaders, military coups, economic crises, and Yellow Vest movements (Babahanoğlu & Örselli, 2022, p. 231). Russia has intervened in Chechnya, fought with Georgia, and annexed Crimea from Ukraine. Following the September 11 attacks, the United States occupied Afghanistan and Iraq. Post-Arab Spring developments have demonstrated the continued intensity of regional and global power struggles. Alongside these problems, numerous non-state actors, such as the Muslim Brotherhood, Hezbollah, and Hamas, have gained prominence, rendering interstate relations increasingly complex (Kalaycı & Akdoğan, 2021, p. 15). The African continent faces serious problems, ranging from historical colonialism and imperialism issues to the Darfur crisis. Global crises and problems are escalating, from the ongoing crisis in Ukraine in Eurasia to tensions between North and South Korea in the Asia-Pacific.

Figure 1. Global Conflicts in 2025

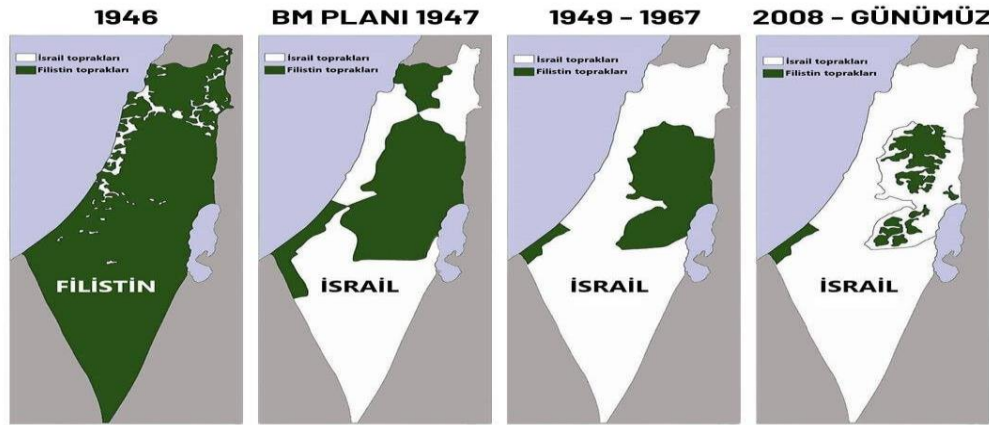
Source: <https://stratejikortak.com/2025/04/2025te-dunyadaki-catisma-bolgelerin-infografik.html>

Considering the map in Figure 1, which depicts regions where crisis and conflict escalation are anticipated in 2025, these areas possess the potential to affect not only their own countries but also their surroundings and the entire world. The Gaza and Ukraine wars are closely monitored globally. Iran, Mexico, Colombia, Sudan, and Myanmar are countries closely monitored due to their potential crisis. Simultaneously, the Sahel and West African Coast, the Great Lakes Region in Africa, and Kashmir represent important locations with significant crisis potential under observation. Despite severely diminished confidence in the United Nations, this organization remains the most important political body capable of influencing global crises. Despite criticism, it performs numerous functions, including peacekeeping operations, humanitarian aid coordination, and continuing to function as a normative authority in international law, as well as diplomatic mediation. However, the policies of the five permanent members of the UN Security Council have paralyzed this body. It faces numerous problems, including financial fragility, bureaucracy, and representation crises (Kandemir, 2025).

The Transformation of the Palestine-Israel Conflict into a Major Humanitarian Crisis, Plunging the Middle East into a Spiral of Crisis

The uninterrupted continuation of the crisis and conflicts in Palestine for over a century distinguishes this problem from many other international issues. The conflicts that began between Palestinian natives and Jewish immigrants have escalated and persisted. Confrontations continue between the Palestinian civilian population and Palestinian organizations on one side and the Israeli state on the other. Since Palestinians lack a regular army force capable of confronting Israel, Israel employs disproportionate force in these conflicts (Çelik, 2021, p. 136). The essence of Zionism's foreign policy understanding, which also influences Israel's foreign policy, contains the idea of transforming Judaism not as a religion but into a nation and state form. All Jews worldwide are regarded as citizens of this state. The continuity of military operations is envisioned to perpetuate this state. It is conceived that the state, which is obliged to create living space for its citizens continuously, will wage uninterrupted warfare (Montet, Lods, Rappoport ve Garaudy, 2006, p. 498). However, throughout history, Muslim teachings have permitted Jews to seek refuge in Islamic lands during their periods of difficulty and hardship, as exemplified by the Ottoman Empire. The Torah prohibits Jews from occupying land on earth, shedding blood, and engaging in corruption. They are commanded to establish peace and tranquility. Today, however, Zionists justify their oppression through modified Torah passages (Yakup, 2003, p. 194). Zionism has become an ideology transformed into Jewish nationalism. On April 24, 1920, Britain and France divided the Middle East at the San Remo Conference. Palestine, Jordan, and Iraq were left under the British Mandate. Following the occupation, Britain established a temporary occupation administration in Palestine. It initiated the Mandate administration, which would continue until 1947 (Bozkurt, 2020, p. 18). The British Mandate in Palestine, also approved by the League of Nations, transferred administration from Muslim governance to Christian and imperialist rule. The Palestinian people expressed their reaction through uprisings in 1920 and 1921 (Bozkurt, 2020, p.190). The Israeli state captured most Palestinian territories shortly after its establishment. They occupied Um Rashrash, seized many neighborhoods in Jerusalem, and took control of the route to the Gulf of Aqaba. When Israel attacked Egypt in 1956, it captured the Gaza Strip and the Sinai Peninsula but was forced to return these territories following the war (İslam Konferansı Teşkilatı Kudüs Komitesi, 1988, p. 43). Israel achieved a major military victory against Egypt, Syria, and Jordan in June 1967. With the territories it occupied within six days, it tripled its landmass. It occupied the West Bank and Gaza, the Golan Heights, and the Sinai Peninsula (Yurtsever, 2004, p. 26-27). The United Nations Security Council and the international community called upon Israel to withdraw from these regions. The term "1967 borders" used in subsequent phases originates from this context. The international community defines Gaza, the West Bank, and East Jerusalem as occupied Palestinian territories (Sezer, 2023, p. 197). The United Nations Security Council adopted Resolution 242 on November 22, 1967, in response to the aftermath of the Six-Day War. Central to Resolution 242 is linked Israel's withdrawal from occupied territories to the acknowledgment. This was calling on all parties to end territorial claims, respect sovereignty, and for Israel to withdraw from occupied territories. This resolution affirmed that the establishment of just and lasting peace in the Middle East. This decision became one of the fundamental reference documents of the Middle East peace process in the following years (Security Council Report). The United Nations Security Council adopted Resolution 338 on October 22, 1973, during the Yom Kippur War. Resolution 338 contained immediate cessation of hostilities, implementation of Resolution, initiation of negotiations (United Nations Digital Library). According to Resolution 2334 (2016), adopted by the Security Council at its 7853rd meeting on 23 December 2016, the establishment of new Settlements by Israel is illegal under international law. Called for an immediate halt to all settlement activity (United Nations Security Council, 2016). The United States, Israel's greatest ally, has blocked all potential resolutions against Israel in the UN Security Council, preventing any sanctions against Israel under international law. Egypt failed to achieve its objectives

in the 1973 Arab-Israeli War. Subsequent negotiations led to the signing of the Camp David Agreement in 1979 under US mediation. Through this agreement, Israel withdrew from the Sinai Peninsula and returned to pre-1967 borders except for the Gaza Strip. The agreement envisioned the commencement of autonomy negotiations for the West Bank and Gaza Strip. However, the provisions of this agreement were not accepted by Jordan, the PLO, and those living under occupation (Keleşoğlu, 2014, p. 55). The Israeli state is viewed by Western states, particularly the United States, as a representative of democracy in the Middle East. Western states that proclaim and support the principle of equality in rights and freedoms outlined in the Universal Declaration of Human Rights ignore practices in Palestine and Gaza that exceed human rights violations when their interests are at stake (Zaid, 1991, p. 80). Particularly the United States, whose interests align in the region, has strengthened Israel through its support since its establishment while simultaneously subjecting the Palestinian people and Gazans to great defeat, deprivation, and immense tragedy.

Figure 2. Changes in the Palestine Map

Source: <https://bianet.org/haber/israil-filistin-sorununun-tarihcesi-1897-den-2023-e-192219>

Jews who established themselves in Palestine through immigration gradually settled permanently in the region. They utilized the international system established after World War II. Israel, which achieved statehood through support from the United States as it became a superpower, rapidly expanded its territories using the United Nations. The changes in the map simultaneously demonstrate that Israel disregards the UN and dismisses international law. Intifada, meaning rebellion, uprising, or shaking off, represents the most comprehensive of the uprisings that have emerged since the Zionist occupation of the region. Through the Intifada, which expresses that the lives of people born and raised under Israeli occupation have become much worse than bearable, Palestinians proclaimed to the world with stones and sticks against modern weapons that they have not forgotten their Palestinian identity. The spark of this fire was ignited by a group of young people in Gaza on December 9, 1987. An Israeli soldier's killing of four Palestinian workers by running them over with a truck marked a new historical turning point (Öner, 2012, p. 139). Following the Camp David Summit, no progress occurred, and since there was no advancement toward peace between the two sides, the Second Palestinian Intifada emerged in 2000 with a new wave of violence. The cutting off of dialogue, embargo, and diplomatic isolation methods led the process back into deadlock. The perpetuation and institutionalization of violence created barriers to peace (Bayraktar, 2013, p. 302). The history of Israeli-PLO relations is full of unimplemented agreements. Examples include the Madrid Conference of October 30, 1991, the Oslo Principles Declaration of September 13, 1993, the Paris Economic Protocol of April 29, 1994, the Gaza-Jericho Agreement (Cairo Agreement) of May 4, 1994, the Second Oslo (Taba) Agreement of September 28, 1995, the Al-Khalil (Hebron) Protocol of January 15, 1997, the Wye River Memorandum of October 23, 1998,

the Second Wye River Memorandum of September 4, 1999, and the Border Crossings Agreements of November 15, 2005 (Aksoy, 2020). Additionally, agreements for normalization between Israel and regional countries during US President Trump's term again left Palestinians isolated. While agreements signed by Egypt in 1979, Jordan in 1994, and subsequently by regional countries such as the UAE and Bahrain further strengthened Israel, they worsened the tragedy experienced in Palestine (Allahverdi, 2020). US President Trump's relocation of the American embassy to Jerusalem meant something far more extreme and the violation of legitimate rights for all non-Jews. The so-called peace initiatives mediated by the United States not only caused division among the Palestinian people but also produced results that benefited Israel (Ataöv, 2019, p. 136-137). The boycott calls, which constitute one of the effective elements against Israel, are also named as an important intifada, even a third intifada. The global response to the third intifada, viewed as a global-scale boycott, is growing increasingly worldwide. Another important aspect revealed by this new intifada is that the boycott is individual, and states cannot directly influence individuals. Although global powers behind Israel support Israel at the state level and pressure other states, they cannot exert pressure against people's increasing support for Palestine (Çelik, 2024, p. 97). Reactions toward Israel are growing like an avalanche in many countries worldwide, including Turkey, Sweden, Spain, Netherlands, Denmark, Britain, Switzerland, the United States, and Austria. Even Israeli citizens are protesting in Tel Aviv against Israel's state-led disproportionate force policies. Protests and boycotts emerge as humanity's conscience expressing itself against Israel's power politics. From the day Hamas announced its participation in the intifada until negotiations began on the path to the Oslo process, it played a very important role in the intifada. Through its role in continuing the intifada, it became a serious political alternative to the PLO. During the intifada process, while PLO leadership was in Tunisia, Hamas leaders lived among Palestinians (Doyran, 2008, p. 85). Since 1973, Israel has killed many Palestinian leaders through operations it organized. In 1973, it killed three Palestine Liberation Organization leaders, Kamal Adwan, Kamal Nasir, and Yusuf El-Najjar; in 1979, Ali Hassan Salame from Al-Fatah; in 1981, Majid Abu Sharar from the PLO; in 1988, Abu Jihad from Al-Fatah; in 1992, Atif Bseiso from the PLO; in 1995, Palestinian leader Fathi Shaqaqi from Islamic Jihad; in 2003, Abu Shanab from Hamas; and in 2004, Sheikh Ahmed Yassin in Gaza (Boran, 2006, p. 211). The continued Israeli occupation of the West Bank and Gaza, where Palestinians were densely populated, following the 1967 War constituted a major loss for Al-Fatah. The Arab countries' loss of this war shook Palestinians' confidence in these countries in the Palestinian struggle. This situation enabled organizations such as As-Saiqa and the Popular Front for the Liberation of Palestine (PFLP) to become more active. Another consequence of the war was the Palestinian movement's departure from these territories and settlement in Lebanon (Acar, 1989, p. 48). This situation was influential in Hamas's emergence and strengthening. Following the Oslo Peace Agreement signed in 1993, Israeli soldiers withdrew from the city in May 1994, transferring Gaza's administration to the Palestinian National Authority. Until 2007, Israel occasionally conducted air strikes on Gaza, and in 2007, Gaza City was placed under blockade (Gök, 2022, p. 119). Construction of the Israeli security wall began on June 16, 2002. During the wall's construction, over two hundred thousand Palestinians had their homes confiscated and their access to fields or olive groves blocked. Businessmen's access to workplaces and students' access to schools were restricted. The wall aimed to achieve the annexation of more territory to Israel (Pappe, 2007, p. 416-417). Hamas's victory in the elections and obtaining a majority in the administration on January 25, 2006, initiated a new period in Palestine and the Middle East. Many countries, led by the United States, did not recognize Hamas and cut aid to Palestine. Hamas's election victory and coming to power made the Israel-Palestine problem even more intractable (Kodaman & Saraç, 2006, p. 176). Following the 2006 elections, after the Fatah-Hamas divergence and conflict, Israeli operations against Hamas, which established dominance in Gaza, became continuous. Comprehensive attacks such as Cast Lead in 2008 and Pillar of Cloud in 2012 were carried out. Israel is also concerned about the process regarding possible war crimes in the International Criminal Court (ICC) for its attacks on Gaza (Çiçekçi, 2018, p. 12-13). Over 4.3

million Palestinian Arabs live in the West Bank under Israeli occupation and tight control, and in Gaza, which Israel has turned into a large open-air prison through the embargo it applies by land, sea, and air. Since 2006, there have been two separate Palestinian administrations on the West Bank and in Gaza. While the Fatah-based administration in Ramallah in the West Bank is addressed by Israel, the United States, and the EU, the de facto Hamas administration in Gaza is treated as a terrorist organization by these countries (Çelikkol, 2014, p. 36-37). On June 14-15, 2007, Hamas, which controlled most of the Gaza Strip, captured the Al-Fatah headquarters there. Palestinian President Mahmoud Abbas declared a state of emergency. Over one hundred people lost their lives in the clashes. On June 17, Palestinian President Mahmoud Abbas declared armed groups affiliated with the Hamas Organization illegal. In September 2007, Israel declared the Gaza Strip an enemy zone (Yaşar, Özcan & Kor, 2011, p. 149). No elections have been held in Palestine since the last parliamentary elections due to political division. Several pressing issues require attention, including the payment of civil servant salaries in Gaza, system integration, and consolidating public institutions in Gaza and the West Bank under a single umbrella. Particularly, the people of Gaza, unable to understand who the government is, have found themselves in greater chaos (Bulut, 2016, p. 61).

Israel's Power Politics and the Collapse of International Law: The Gaza War

The struggle between Israel and the Palestinians represents one of the world's most protracted and conflict-prone disputes. Over the course of a century, Palestinians have endured colonialism, exile, military occupation, and the ongoing struggle for self-determination. This struggle, built upon loss, suffering, blood, and tears, acquired a new dimension with the Hamas attacks of 7 October 2023 and Israel's subsequent assault on Gaza (BBC, 2025). Israeli politics contains parties with hardline positions against Palestinians. The leader of one such party, right-wing Zionist Eli Yishai, grounds his ideology in the concept of the Promised Land. He opposes the two-state solution, supports internationally illegal settlements constructed in the West Bank and Gaza, advocates for the Judaization of Israel, and characterizes the children of non-Jews as threats to the state (Mahalli, 2020, p. 335). Israel has continued its occupation from its establishment to the present day, while global powers remain silent regarding Israel's expansionist and occupational policies. Global powers supported Jewish immigration during the final period of the Ottoman Empire. Britain, which established the mandate administration in the Palestinian territories after the Ottoman collapse, systematically continued these immigrations and prepared the foundation for the emergence of the Israeli state. The most crucial support came from Britain, which promised Jews a state through the Balfour Declaration. The League of Nations, established after World War I, announced in 1920 its recognition of the British Mandate over Palestine. Zionists, approaching Dr. Theodore Herzl's dream of a Jewish State, declared the establishment of the State of Israel to the entire world on 14 May 1948 with British support (Ör, 2012, p. 259). In the war that erupted the following day, at least 750,000 Palestinians were forced to abandon their homes. Over 500 villages and towns were destroyed. This suffering experienced during Israel's establishment is termed "Nakba," meaning "Great Catastrophe." Throughout the process leading to the present, approximately 7 million Palestinian refugees are estimated to exist (Kılıç, 2023, p. 110). Israel was admitted to the UN contingent upon fulfilling certain conditions. To achieve official recognition, it promised not to alter Jerusalem's status, to permit Palestinian Arabs to return to their homes, and to respect the boundaries established by the Partition Resolution. However, the Zionist state has treated every UN decision as worthless paper since its establishment, as it has done with every agreement (Garaudy, 2011, p. 414). The United States has been Israel's greatest economic, political, commercial, and military supporter from the state's establishment to the present. Israel and the US coordinated their permanent presence in the Middle East during the Cold War period. Israel's expansionist policies continued during and after the Cold War. The decisions taken by the permanent members of the UN Security Council, the US, Russia, China, France, and Britain, have failed to prevent Israel's expansionist policies. Palestinian victimization has continued exponentially, with its foreign policy integrated with Western powers,

particularly the US. Israel has developed its own strategy regarding countries and events in the Middle East since its establishment. It received Western support during the 1948 Arab-Israeli War, the 1956 Suez Crisis, the 1967 Six-Day War, the 1973 Yom Kippur War, and the Lebanese Wars of 1982 and 2006. It has defended Western and its own interests against every state in the region, from Iran, Iraq, and Saudi Arabia to others. It was influential in the region from the Iran-Iraq War to the Gulf War. Through all these interest-based policies that prioritized Israel, the Western world set aside its own proclaimed liberal values and pursued more realist-based policies. The contradictory policies pursued by the Western world and Israel have returned as blood and tears for Palestinians and Gazans. The powerful Jewish lobby in the US employs American foreign policy in its favor against Palestine. Very few presidents have attempted to pursue policies independent of this lobby since Israel's establishment. This lobby has consistently secured increasing US support from Israel's establishment for the strengthening of its existence. The demands of divided and weak Arab lobbies regarding Palestine are ignored (Önal, 2019, p. 390). Israelis have employed the war on terrorism strategy declared by the US against the Palestinians. Israel defines the conflict in the West Bank and Gaza as a war between democracy and terrorism. Israel's policies of deterrence, prevention, and force utilization, alongside the assassination of Palestinian leaders, air force bombing, and invasion of Palestinian cities, have failed to break Palestinian resistance, and violence has begotten violence (Bishara, 2003, p. 135). The aid provided by the external world, especially the US, supports Israel's occupation, conflict, and war policies. Israel's failure to be stopped, given its refusal to sign the Nuclear Non-Proliferation Treaty, risks the latest violent action in the Middle East acquiring a nuclear character. The power logic it relies upon and security-focused policies carry the risk of destroying itself, Palestinians, and the entire region (Hirst, 2015, p. 642). Jews who achieved statehood with Western support do not permit Palestinian statehood. Their infliction upon the Palestinian people of what they experienced in the past further exacerbates the gravity of the situation. The Palestinian people, weary of Israel's systematic oppression and having nothing left to lose but their lives, voice their reactions. The 7 October 2023 attacks emerged as a major reaction within this context. Following these attacks, the assaults and events between the Palestinian people and Jews reached a comprehensive and peak point in the history of both communities. One of the greatest causes of this conflict and war situation is the feeling of insecurity that emerged as a consequence of the Jews' historical experiences. The Israeli state, prioritizing security concerns, pursues power-based policies to control the entire Middle East, particularly Gaza. Hamas's military wing's armed attacks targeting Israelis on 7 October 2023, followed by Israel's "Iron Swords operation," have caused major concerns in the international community regarding the humanitarian crisis and chaos. Israel's disproportionate use of force, violations of the laws of war/conflict, and attacks on civilians, including hospitals, are creating a significant global impact. Protests within countries that deny the humanitarian tragedy in the Gaza Strip are causing governments to reconsider their pro-Israel policies (TÜBA, 2023, p. XIII). Death emerges as a social phenomenon in these territories under Israeli occupation, and life gains meaning through death. The relationship a Palestinian establishes between feelings of confinement, humiliation, and death shapes their outlook on life (Doyran, 2008, p. 65). From Israel's perspective, negative experiences such as pogroms and the Holocaust before state establishment are crucial. Establishing a strong state to avoid mass deaths again and escaping the danger of minority status are important. Policies of population increase and continued immigration are pursued to increase the population of this state established through immigration (Kurt, 2022, p. 87). Despite having genocide in their own history, the policies they pursue pave the way for genocide, particularly in Gaza. The Palestine's Ambassador to Ankara, Fuad Yasin, disclosed the breakdown of Israeli massacres between 29 September 2000 and 31 March 2003. According to Fuad, 3,072 Palestinians were martyred, 42,038 were wounded, 18,272 bombs were dropped on settlements, 13,964 prisoners were detained, 30,247 decares of land were incorporated into Jewish settlement areas after occupation, and 44,067 houses were destroyed (Özfatura, 2015, p. 184). The UN Special Rapporteur on the situation of human rights in the Occupied Palestinian

Territories said that Israel has committed three acts of genocide with the requisite intent: causing seriously serious bodily or mental harm to members of the group, deliberately inflicting on the group conditions of life calculated to bring about its physical destruction in whole or in part, and imposing measures intended to prevent birth within the group. The genocide in Gaza is the most extreme stage of a long-standing settler colonial process of erasure of the native Palestinians (United Nations, 2024). Israel, launching an operation against the Gaza Strip on 27 December 2008, subjected Gaza to a hail of fire with dozens of warplanes and hundreds of tanks and artillery. In the clashes, Israelis termed the Cast Lead Operation, 1,436 Palestinians lost their lives, and 5,400 were wounded. In the Pillar of Cloud Operation conducted on 13 March 2012, Israel attacked Gaza with bombs from land and air for four days. Attacking Gaza and the West Bank has become Israeli state policy (Turan, 2018, p. 198). Israel's systematic and deliberate massacres targeting civilians are characterized as crimes against humanity beyond war crimes. Israel's actions, also termed state terrorism, attempt to escape ICC prosecution because Israel is not party to the Rome Statute. The US, the greatest supporter of Israel's actions, characterized as explicit war crimes, continues its political and military-logistical support (Akdoğan, 2023, p. 209). The UN-backed International Criminal Court issued arrest warrants on 21 November 2024 against Israeli Prime Minister Benjamin Netanyahu and former Defense Minister Yoav Gallant due to reasonable grounds for believing they committed war crimes and crimes against humanity in Gaza (TİHEK, 2024). International Criminal Court issued arrest warrants for Israeli Prime Minister Benjamin Netanyahu citing allegations of war crimes and crimes against humanity. Allegedly responsible for the war crimes of starvation as a method of warfare and of intentionally directing an attack against the civilian population; and the crimes against humanity of murder, persecution, and other inhumane acts from at least 8 October 2023 until at least 20 May 2024 (International Criminal Court). The International Court of Justice ruled that Israel must immediately halt its military operations in Gaza's Rafah city. According to the decision, Israel's military activities pose an immediate risk to the Palestinian people. The court requested cessation of Gaza operations and opening of the Rafah border crossing for humanitarian aid entry into the region (Özkan, 2024). While the ability to make these decisions is significant, the power of Israeli lobbies and the US effectiveness in international organizations prevent the implementation of these decisions. Israel supporters, particularly the US, apply tremendous pressure against those conducting trials or supporting prosecution rather than addressing the crimes committed. Israeli influence extends across a wide spectrum from US lobbying activities to media impact. This negatively impacts the peace process, hindering governments from fulfilling their commitments. Reactions shown during the evacuation of settlements in Gaza within the roadmap framework demonstrated this. This is why UN decisions that carry binding force for many countries and face sanctions when not complied with are ignored when Israel is involved. This situation causes Palestinians and Arab peoples to lose confidence in international law (Öner, 2012, p. 323). Natural gas worth over \$4 billion, 38 billion cubic meters, was discovered off Gaza's shores. Israel does not want to give Gaza's natural gas to Hamas-controlled Gaza. Israel applies a blockade to Gaza's maritime border that prevents fishing, one of Gazans' primary livelihoods. Israel applies necessary blockades to prevent Gaza from recovering and improving its economy (Ersoy, 2017, p. 233). The death toll from Israeli attacks on the Gaza Strip has risen to 61,827 from 7 October 2023 to August 2025. Israel has continued its attacks and disproportionate use of force, failing to honor ceasefire agreements. Palestinians have been systematically killed through attacks even at supposed aid points operated by the Israeli-US-controlled Gaza Humanitarian Aid Foundation (Geldi & Dağ, 2025). Since 7 October 2023, Israel has bankrupted international law through its attacks on Palestine, Iran, Lebanon, Syria, Yemen, Tunisia, and Qatar, while reaching peak levels of aggression. Through these attacks, Israel has initiated an entirely new crisis spiral in the region. This crisis spiral will create major effects not only regionally but globally. In a world where international law is often disregarded, the international community and states will seek new alternatives to traditional international law. From reforming the UN's already non-functional structure to making international law operational, the world order will

continue to evolve and transform through new initiatives. Nearly every report prepared regarding the Israel-Palestine issue addresses Jewish settlements. Issues of Palestinian refugees, Jerusalem's status, Israel's withdrawal from occupied territories, and restricting Palestinian radical organizations come to the forefront (Bayraktar, 2003, p. 349). The United Nations conducts studies on topics such as global aging, AIDS, artificial intelligence, atomic energy, sustainable development, child and youth security, climate change, drugs, ending poverty, food, gender equality, health, human rights, human settlements, international law and justice, migration, multilateral systems, oceans and maritime law, space, population, refugees, and water (United Nations, 2025). However, it cannot conduct sufficient work to end the humanitarian crisis in Palestine, nor does it possess adequate power. The structure, particularly involving the permanent members of the UN Security Council, US, Britain, France, Russia, and China, constitutes the foremost obstacle to resolving this problem.

Conclusion

The evidence demonstrates that international crises will emerge with increasing frequency, exerting progressively greater impact upon individuals, societies, states, and international organizations. Global inequalities are systematically intensifying through the mechanism of international crises. While wars and conflicts remain inherently detrimental phenomena, international crises function as transformative forces that fundamentally alter individuals, families, societies, states, and international organizations. The deepening chasm between wealthy and impoverished populations parallels the expanding gulf between powerful and vulnerable states. State-driven, power-oriented, and interest-based policies constitute a primary catalyst for the proliferation of international crises. Although transformation constitutes the fundamental essence of global dynamics, the contemporary global crises operating alongside these transformations serve to precipitate global inequalities. The existing relationships among individuals, societies, states, and international organizations will undergo substantial modification as international law experiences a decline in prestige and authority. The pursuit of novel methodologies and governance structures will compel states toward adaptation and change. Despite comprehensive state-directed manipulation efforts, the international community is demonstrating convergence around a shared global conscience, manifesting through emergent collective platforms, including global protests and boycott movements. Examination of the Gaza case reveals that Israel's occupation, annexation, and expansionist policies have achieved institutional status since the state's establishment, with these policies systematically normalized through state mechanisms. Israel's persistent non-compliance with United Nations resolutions since its founding, coupled with its systematic disregard for the Palestinians internationally recognized legal rights, has precipitated a profound humanitarian catastrophe. The power politics Israel applies to Palestinians have reached unprecedented levels through the Gaza experience. Israel's Gaza policies possess the potential to generate uprisings exceeding the scope of the Intifada. Israel's attacks on Iran, Lebanon, Syria, Yemen, Tunisia, and Qatar since October 7, 2023, and its dismissal of these nations' sovereignty rights, signify a categorical abandonment of international law. The Netanyahu government's disproportionate force application in Gaza, followed by attacks on Iran, Lebanon, Syria, Yemen, Tunisia, and Qatar, demonstrates Israel's departure from international legal constraints. The nations subjected to these attacks will predictably adopt increasingly anti-Israeli positions, with policies designed to prevent repetition of sovereignty violations likely to expand the intifada movement throughout the region. Considering Israel's nuclear capabilities, protracted crisis spirals between regional countries and Israel appear highly probable. The humanitarian catastrophe in Gaza continues to intensify. The optimal resolution to this crisis lies in establishing a Palestinian state. The transformation of international law represents Israel's one of the most significant strategic advantages. Support from powerful states, particularly the United States, renders Israel effectively untouchable within the international legal framework. Palestine exemplifies the United Nations' inability to resolve international crises. American support within the United Nations and international organizations

perpetuates Israel's power politics. The international community refuses recognition of territories Israel occupied post-1967 on the grounds of their unlawful status. The UN and international community demand Israel's withdrawal to the 1967 borders. Such withdrawal would necessitate returning Gaza's control to the Palestinians. Israel, consistent with its occupation policies, demonstrates complete disregard for both the international community and international law. This situation illustrates Israel's substantial influence capacity both as a state entity and through its robust lobbying networks, indicating the continuation of Israel's power politics in future scenarios. In Gaza, the struggle for power has taken precedence over international law. Since Israel possesses superior military and political power, international law functions in favor of the stronger party. Institutions such as the United Nations Security Council and the International Criminal Court tend to apply international law in ways that reflect the political interests of powerful states. The disproportionate use of force in Gaza demonstrates that when there is a significant imbalance of power, international law becomes ineffective. International institutions responsible for upholding international law have failed to remain politically independent and have consequently been unable to protect international norms in Gaza. As demonstrated by the case of Gaza, the ongoing crisis reveals the urgent need for a stronger and more effective framework of international law to address global conflicts. In the example of the Gaza war, it is seen that the thesis that the superiority of power, assumed by realism, determines the law is confirmed.

www.turkishstudies.net/economy

Turkish Studies - Economics, Finance, Politics

eISSN: 2667-5625

ANKARA SCIENCE
UNIVERSITY

Uluslararası Krizler Sarmalında Uluslararası Hukukun Rolü: Gazze Savaşı Örneği

Giriş

Her bir uluslararası kriz bütünü bir parçası olarak dünyanın değişiminde önemli bir rol oynamaktadır. Ekonomik, siyasi, ticari ve askeri krizler birbirleriyle bağlantılı olsa da en fazla insanların ölümüne neden olan askeri krizler uluslararası sistemde önemli bir rol oynamaktadır. Uluslararası krizler milyonlarca insanın hayatını direkt etkilediği gibi devletlerin egemenliğini, bağımsızlığını, gücünü test ederek, mücadele edilecek yeni cepheler ortaya çıkarmaktadır. Bir sarmal haline getirilen krizler aracılığıyla oluşan kaos halinden en çok büyük güçler yararlanmaktadırlar. Uluslararası krizleri bir fırsat olarak gören küresel güçlere, krizlerin mağdurları kurtarıcı gözüyle bakmaktadırlar. Krizleri araçsallaştıran güçlü devletler, güçsüz ülkeleri ve kitleleri krizler vesilesiyle yönetmektedirler. Ortaya çıkan bu yönetim tarzı parçalar birleştirildiğinde büyük bir insani krizi ortaya çıkarmaktadır. Uluslararası Hukukun ortaya çıkışı süreci ve amacı incelendiğinde insanların, toplumların, devletlerin haklarını koruma altına almak üzere ortaya çıkmıştır. Devletler arası ilişkilerin, hakların sınırlarını çizen uluslararası hukuk zamanla ortaya çıkmış kurallar bütünüdür. İnsanlığın ve devletlerin deneyimleri uluslararası hukukun birikimini oluşturmaktadır. Bu birikim zamanlar Birleşmiş Milletler gibi uluslararası örgütlenmeleri ortaya çıkarmıştır. Uluslararası örgütler, sivil toplum kuruluşları uluslararası hukukun gelişiminde önemli rol oynamışlardır. Çalışmanın teorik kısmında realizm ve idealizm ikileminin seçilmesinin nedeni bu iki köklü teori arasındaki tartışmaların ve anlayış farklılıklarının uluslararası krizler ve uluslararası hukuk arasındaki bağlantıyı açıklıyor olmasıdır. Bu iki teoride insanın özünün iyi ya da kötü olmasından hareketle devletleri insana benzetmektedirler. İnsanın özünden hareketle devlete, uluslararası sisteme, uluslararası ilişkilerin nasıl olması gerektiğine yönelik varsayımda bulunmaktadırlar. Siyasi tarihteki deneyimlerden hareketle sürekli test edilen bu iki teori arasındaki farklılıklar, çekişmeler, kavgalar, uluslararası sisteme de yansımış durumdadır. İnsanların, toplumların, devletlerin barışı tesis edememesi, krizleri, çatışmaları, savaşları bitirememesi bu iki teori arasındaki farklı anlayışlarında bir yansımasıdır. Bu kapsamda çalışmanın amacı dünya da var olan uluslararası krizlerin ortaya koyulması ve bu krizler ile uluslararası hukukun etkileşiminin incelenmesidir. Bir sarmal hale gelen uluslararası krizler birey, aile, toplum, devlet ve uluslararası örgütlenmeleri değişime zorlamaktadır. Bu çalışmanın önemi uluslararası krizlerde uluslararası hukukun rolünün incelenerek yeni bir bakış açısı getirmektir. Literatürde Gazze'yi uluslararası hukuk çerçevesinde önceliklendiren birçok çalışma bulunmaktadır. Susan M. Akram, Michael Dumper, Michael Lynk ve Iain Scobbie tarafından derlenen "Uluslararası Hukuk ve İsrail-Filistin Çatışması: Orta Doğu Barışına Hak Temelli Bir Yaklaşım"; Dr. Godswill Owoche Antai tarafından yazılan "Uluslararası Hukukun Uygulanmasındaki Siyaset: İsrail-Gazze Perspektifi"; Channa Weiss tarafından yapılan "Uluslararası Hukuk İçinde Gazze Çatışması"; ve Avrupa Anayasa ve İnsan Hakları Merkezi tarafından yayınlanan "Saldırı Altındaki Uluslararası Hukuk" çalışması bu konuda önemli çalışmalardır. Bu çalışmanın literatüre katkısının önemi, uluslararası hukukun uluslararası krizlerdeki rolünü incelemesinde ve böylece yeni bir analitik bakış açısı sunmasında yatmaktadır.

Çalışma kapsamında Gazze örneğinin seçilmesinin nedeni, Gazze’de büyük bir insani dramın yaşanmasıdır. Uluslararası hukukun Gazze’de işlememesi ve neredeyse iflasa yaklaşması, diğer uluslararası krizlerde de aynı durumun ortaya çıktığını gözler önüne sermektedir. Uluslararası hukukun işlememesi insani dramı ağırlaştırdığı gibi Birleşmiş Milletler gibi uluslararası örgütlerinde işlevini ortadan kaldırmaktadır. Gazze örneğinde ise görülmüştür ki İsrail’in güç politikaları soykırıma varan bir boyuta doğru gitmektedir. Gazze’de yaşanan insani dram uluslararası toplumu, devletlerin tüm yönlendirme çabalarına rağmen küresel vicdan paydasında buluşturmuştur. Filistinlilerin İntifada hareketi, dünya çapında protestolar, küresel boykotlar kitlelerin uluslararası hukuk işlemediğinde sarıldığı yeni yöntemler olmuştur. İsrail’in Gazze’ye saldırı politikalarının aynı zamanda bölgeye yayıldığı görülmektedir. Bu kapsamda İsrail’in bölge ülkeleri tarafından durdurulamaması, bölgesel savaş riskini artırmaktadır. Bu ihtimaller devletlerin uluslararası hukuktan daha çok gücünün yanında yönelmesine neden olmaktadır. Bununla birlikte insanlar ve uluslararası toplum ise uluslararası hukuka olan güvenlerini azaltırken, uluslararası hukuka alternatif yeni arayış içerisindedirler.²

Teorik Kısım: Realizm ve İdealizm İkilemi

Farklı varsayımlara dayalı küresel siyaseti açıklayan birçok teori olsa da hangisinin en iyisi olduğu noktasında fikir birliği bulunmamaktadır. Sürekli değişim halindeki dünya dengelerinin zaman boyutuna bağlı kalmaksızın kusursuz ifade eden bir kuram henüz geliştirilememiştir. Teoriler sürekli test halinde olup faydalarına göre, küresel koşullara bağlı olarak yükselmekte ya da düşmektedir (Kegley ve Blanton, 2015, s. 34). Bu çalışma kapsamında uluslararası ilişkilerde en fazla kabul görmüş realizm ve idealizm teorileri seçilmiştir. Bu teorilerin seçilmesinin nedeni bu iki teorinin arasındaki tartışmalar ve birbirleri arasındaki kıyasıya mücadelenin aktörlerin birbirleri karşısındaki tutumlarına benzemeleridir. Aktörlerin eylem ve söylemleri arasındaki çelişki bu iki teori arasında da görülmektedir. Ana akımlardan olan bu iki teori uluslararası ilişkilerin açıklanmasında önemli bir perspektif sunmaktadır. Realist yaklaşım ve idealizm arasındaki tartışma uluslararası ilişkilerdeki birinci tartışma olarak yer almaktadır. Bu iki köklü teorinin tartışmasının kökenindeki tartışmalardan birisi de uluslararası güvenliğin nasıl sağlanacağıdır. Önerdikleri yollar arasındaki farklılıklar hem paradigmalarında hem de birinci büyük tartışmada etkili olmuştur (Üstün ve Coşkun, 2021, s. 19). Realistler insanoğlunun ben merkezci olduğunu ve herhangi bir iyi veya ideal olarak nitelendirilebilecek özellikle donatılmadığını ileri sürerler. Thomas Hobbes, Leviathan’da bunu “insan insanın kurdudur” diye ifade etmektedir. İnsan doğasını bencil ve kavgacı olarak nitelendiren “Hobbes”çu yaklaşım işbirliğini önceleyen liberalizm öğretisi ile tamamen çatışmaktadır. Realizme göre devletler doğrudan saldırgan ve güvenliğe takıntılıdır (Görentaş, 2009: 45). Uluslararası ilişkiler disiplini 17 milyon insanın öldüğü 20 milyon insanın yaralandığı Birinci Dünya Savaşı sonrasında yeni bir dünya savaşının çıkmasını önlemek amacıyla idealist/ütopyacı bir çalışma alanı olarak ortaya çıkmıştır. İkinci Dünya Savaşı’nın ortaya çıkması ve ölen insan sayısının Birinci Dünya Savaşı’na göre fazlası ile katlanarak artması Realist bakışın uluslararası ilişkiler disiplininde merkeze yerleşen ana akım teorilerden birisine dönüştürmüştür (Balcı ve Kardaş, 2014, s. 119). Realizm uluslararası ilişkiler disiplininin en baskın paradigması olarak İdealizmin düşman kardeşi gibidir. Bir madalyonun iki yüzü olarak gelişen realizm ve idealizm diğer teorileri bir şekilde karşıt ya da alternatif olarak etkilemişlerdir. Uluslararası ilişkilerdeki değişime ayak uyduran bu iki ana akım Neo-idealizm ve Neoklasik realizm gibi kavramlar üretmiştir. Bununla birlikte realizm uluslararası güç, çıkar, devlet merkezilik ve savaşın kaçınılmaz olduğunu savunurken; idealizm uluslararası değerleri, hukuku, örgütleri değişimi, iyimserliği ve barışı savunmaya devam etmektedir (Gözen, 2021, s. 124-125). İdealizm ve realizm

²Sosyal bilimlerde çok farklı bakış açılarıyla bu olayı analiz eden araştırmalar bulunmaktadır. Bu olaya odaklanan örnek çalışmalar için bkz. Ak, 2024; AK, 2026; Batmaz, 2008; Babahanoğlu, 2024; Bozkurt, 2025; Çora vd., 2020; Çıkrıkçı, 2025; Demir, 2026; Demir, 2025; Demircan ve Bircan, 2026; Erdem, 2025; Ergün, 2026; Kul, 2025; Kurt & Akgedik, 2024; Kızılsöker, 2025; Köroğlu, 2018; Yiğit, 2024; Günaydın 2015; Çanak 2015; Ağdemir 2015.

arasındaki anlaşmazlık uluslararası ilişkilerin temel yapısı ve niteliğine yöneliktir. Realist eleştiri, idealistlerin siyasetin özerk doğasını anlayamadığını ileri sürmüş ve uluslararası siyaseti egemen devletler arasında bir güç mücadelesi olarak görmüştür. Realistlere göre asıl mesele devlet arasındaki güç mücadelesinin mantığının anlaşılması ve egemen devletlerin düzeninin bekasına odaklanmasıdır (Ağcan, 2014, s. 83). İdealistlere göre uluslararası olayları şekillendiren sadece güç değildir. Uluslararası hukuk, moral değerler ve uluslararası örgütler de önemli rol oynarlar. İdealistler, savaşların sebebini uygulanan güç politikaları olarak görürler. Dolayısıyla uluslararası hukukun ve yasaların etrafında örgütlenmelidirler. İdealistlere göre insan doğası özünde realistlerin düşündüğünün aksine iyidir. Buradan hareketle barış ve iş birliğine dayalı bir uluslararası sistemin temeli oluşturulabilir (Bozdağlıoğlu, 2014, s. 116). Woodrow Wilson'ın Kongre'ye hitabında, adil ve kalıcı bir barış için "On Dört Maddesi"ni sıraladı. Amaçları arasında ulusların kendi kaderini tayin hakkı, serbest ticaret, silahsızlanma, gizli anlaşmaları sona erdirecek bir pakt ve kolektif güvenliği sağlamak için bir Milletler Cemiyeti yer almaktadır. Wilson konuşmasında uluslararası hukukun önemini de vurguladı. Bu konuşma, savaşın sonunda Wilson'ın barış önerilerinin temelini oluşturmuştur (Miller Center). Realistler potansiyel bir düşman devletin güçlenmesi durumunda, buna seyirci kalmaktansa savaşa başvurmayı meşru sayarlar. İdealistler politikanın ahlaki standartlara uyması gerektiğini savunurken, realistler ahlaki standartların siyasal eylemlerde kullanılamayacağını savunurlar. Realistlere göre devlet adamı öncelikle ulusal çıkarı gözetmeli ve devleti ne pahasına olursa olsun dış tehditlerden korumalıdır (Arı, 2012, s. 25-26). Realist görüş insan doğasında var olduğunu varsaydığı güçlü olma, yönetme ve egemen olma gibi özellikleri devletler arasındaki ilişkilere uyarlamıştır. Hırslı ve aç gözlü insanlar gibi devletlerin de anarşi ortamında varlıklarının devamı ve güç kazanmak için mücadelesinin güç mücadelesine neden olacağı varsayılır. Korku, kuşku, güvensizlik, saygınlık vb. gibi nedenlerin yanında ulusal çıkarın korunması gerektiğinde savaşın bile yapılabileceği varsayılır (Demir ve Varlık, 2013, s. 71). İdealist yaklaşım insanın doğası gereği iyi bir varlık olduğunu kabul ederek kötüyü sistem düzeyinde arar. Çatışma, şiddet ve savaş gibi olguların nedeni sistemik düzeyde arandığı için, uluslararası hukuk ve uluslararası örgütlerin dünyayı daha yaşanabilir bir yer haline getirebileceği varsayılmıştır. Bir üst iradenin tahsis edilmesiyle bireylerin, toplumsal grupların ve devletlerin uluslararası kurallar ve normlar ile barış içinde yaşayabileceği düşünülmüştür. İdealistler var olan durumdan öte, olması gerekenle ilgilendikleri için realistler tarafından idealist/ütopyacı olarak eleştirilmişlerdir (Karabulut, 2014, s. 58). Kurulan uluslararası örgütlere ve insan hakları anlaşmalarına rağmen, devletlerin güç ve çıkar temelli politikaları soykırım, şiddet ve eşitsizlik üretmeyi sürdürmektedir. Uluslararası hukuk uygulayıcılarının güçlü karşısında sessiz ve etkisiz tutumu sürmektedir. Buradan hareketle Realistler uluslararası barış, hukuk, eşitlik, paylaşımın, uluslararası düzenin bir ütopya olduğunu ileri sürmektedirler. Realistlere göre anarşi bakidir ve mücadele ortamında güç sahibi olmayan yok olur (Demir, 2021, s. 516). Edward Carr, hukukun bağımsız, evrensel veya soyut bir güç olmadığını; belirli bir siyasi düzenin ürünü olduğunu savunur. Hukuk, onu yaratan ve sürdüren siyasi güçlerin varlığı sayesinde bağlayıcıdır. Carr'a göre hukuk, soyut bir adalet ilkesi değil, belirli siyasi güçlerin çıkarlarını düzenleyen bir araçtır. Bu nedenle, hukuku anlamak için, siyasi bağlamı ve güç ilişkileri içinde değerlendirilmelidir. Uluslararası hukuku anlamak, güç ilişkilerini incelemeyi gerektirir. (Carr, 1946, s. 178-179). Hükümetler, uluslararası hukukun uluslararası politikaları üzerindeki kısıtlayıcı etkisinden kurtulmak ve ulusal çıkarlarını korumak yerine uluslararası hukuku kullanmak için sürekli olarak çaba sarf etmektedirler. Bunu, yasal haklara ilişkin dayanağı olmayan iddialarda bulunarak ve uluslararası hukukun genel kabul görmüş kurallarının anlamını çarpıtarak yapmışlardır. Dolayısıyla, uluslararası hukukun merkezi olmayan yapısında var olan belirsizlik, giderek daha fazla belirsizliğe yol açmaktadır. Merkezi bir otorite yoktur; uluslararası hukukun muğlaklığı, güçlü devletlerin kurallarını manipüle etmesine olanak tanır (Morgenthau, 1949, s. 214). Waltz'a göre, bir devletin gücü kendi çıkarı için kullanılır. Devletler arasındaki savaşlar hak sorunlarını çözemez; yalnızca rakipler arasında kazanç ve kayıpların dağılımını belirleyebilir ve kimin daha güçlü olduğu sorusunu bir süreliğine çözebilir. Uluslararası alanda, yalnızca güç ilişkileri ortaya çıkar. Güçlünün

gücü, zayıfın hak iddialarını ileri sürmesini engelleyebilir. Uluslararası düzende, haklı olmaktan ziyade güçlü olmak ön plana çıkar (Waltz, 1979, s. 112-113). Realizm perspektifinden bakıldığında uluslararası hukuk devletlerin ulusal çıkarlarına hizmet ettiği ölçüde var olmaktadır. Realistlere göre uluslararası hukuk güçlü devletlerin amaçlarına hizmet etmek için ve haksız eylemlerini meşrulaştırmak için kullanılmaktadır. Trump döneminde tek taraflı olarak ABD'nin uluslararası sözleşmelerden çekilmesi ya da ABD'nin Irak ve Afganistan işgallerinde herhangi bir uluslararası hukuk meşruiyeti aramaması örnek gösterilmektedir (Demirkol, 2023, s. 55-56).

Tablo 1: Uluslararası Hukuka İlişkin İdealist ve Realist Perspektifler

	İdealistler	Realistler
Temel Felsefi Çerçeve	Uluslararası hukuk, barış ve adaletin temel taşıdır.	Uluslararası hukuk, güç ilişkileriyle şekillenir.
Hukukun Kaynakları	Evrensel insan değerleri ve egemen devletlerin rızası	Güç dengesi ve çıkar çatışmaları
Devletin Hukuka Yaklaşımı	Hukukun üstünlüğü geçerlidir.	Devletler uluslararası hukuku yalnızca kendi çıkarlarına hizmet ettiği ölçüde uygularlar.
Temsilciler	Woodrow Wilson, Immanuel Kant, Alfred Zimmern	E. H. Carr, Hans Morgenthau, Kenneth Waltz
Hukukun Bağlayıcı Niteliği	Bu, tüm devletler için geçerli olmalıdır.	Uluslararası hukuk, güçlü devletler için esnek, ancak daha zayıf devletler için bağlayıcıdır.
Barış Anlayışı	Hukukun üstünlüğüne dayalı kalıcı bir barış mümkündür.	Kalıcı barış elde edilemez; barış ancak geçici bir güç dengesiyle sağlanabilir.

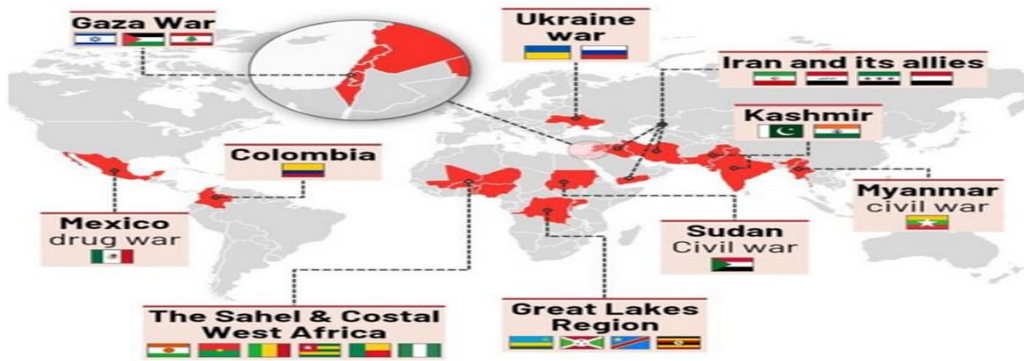
Bu çalışma, Realizm ve İdealizm zıt bakış açılarının uluslararası hukuku nasıl etkilediğini incelemektedir. Realistler, uluslararası bir otoritenin yokluğunun uluslararası hukuku zayıf kıldığını, çünkü devletlerin yalnızca ulusal çıkarlarına ve güç konumlarına hizmet ettiğinde uyum sağladığını savunmaktadır. İdealistler ise uluslararası hukuku devletler arasında kalıcı barışı sağlamanın temel aracı olarak görmektedir. Gazze çatışması, bu teorik farklılıkların devletlerin söylemleri ve eylemleri arasında nasıl açık bir uçurum yarattığını göstermektedir. Realist bir bakış açısından, uluslararası hukuk stratejik çıkarları ilerletmek için bir araç olarak işlev görürken, idealist bir bakış açısından barışı sağlamak için normatif bir mekanizma olarak işlev görmektedir. Bu karşıt paradigmaları uzlaştıramamak, uluslararası krizlere kalıcı çözümlerin bulunmasını engellemekle kalmaz, aynı zamanda küresel düzende yeni çatışmaların ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Kriz Sarmalında Değişen Dünya Düzeni ve Uluslararası Hukuk: Dünyadaki Uluslararası Krizler

Dünya sürekli bir değişim halindedir. 1648 Westphalia'dan 1789 Fransız İhtilalinden Sanayi Devriminden Birinci ve İkinci Dünya Savaşlarına, Soğuk Savaşın Körfez Savaşına, 11 Eylül 2001 Terör Saldırısı sonrası Afganistan İşgalinden Irak'ın işgaline dünya büyük bir değişim içerisinde olmuştur. Soğuk Savaş döneminde günümüzdeki dünyayı da şekillendiren önemli krizler meydana gelmiştir. Kore Savaşı, Vietnam Savaşı, SSCB'nin Afganistan'ı işgal girişimi, İran Devrimi bu periyotta önde gelen olaylardır. Soğuk Savaş'ın bitmesi ile uluslararası sistem Çift Kutuplu Sistemden Tek Kutuplu Sisteme evrilmiştir. ABD karşısında Rusya, Çin, Brezilya ve Hindistan gibi ülkelerin artan gücünün etkisiyle çok kutuplu dünya düzeni konuşulmaktadır. Krizler, savaşlar dünyanın değişiminde itici olaylar olmuşlardır. Savaş ve çatışmalarda nice insan hayatını kaybetse de insanlığın teknoloji, bilim ve sanat gibi toplamdaki birikimi artarak devam etmiştir. Savaşlar ve çatışmalarda kullanılan teknolojilerin gündelik hayatta kullanılması ile ticaret ve ekonomi daha fazla büyümüştür. Nice insan hayatını kaybetse de dünyadaki değişim devam etmiştir. Bütün bu ekonomik, ticari, siyasi ve askeri gelişmeler aynı zamanda uluslararası hukukun gelişimine de kaynaklık etmiştir. Savaşların dünyaya yayılması ve insanlığı dehşete düşüren bir tahribata yol açması hukuk

anlayışında da önemli değişimleri beraberinde getirmiştir. Savaşların daha az tahripkar hale getirilmesi, savaşların önlenmesi, anlaşmazlık ve çatışmaları barışçı yollarla çözmek için çabalar artmıştır. Milletler Cemiyeti altında Uluslararası Daimi Adalet Divanının kurulması, Briand -Kellogg Paktı gibi uluslararası Hukukun gelişimine yönelik birçok girişimlerde bulunulmuştur (Sönmezoğlu, 2014, s. 861). İkinci Dünya Savaşı sonrasında ABD'nin başını çektiği müdahalelerde 8 milyon üstünde insanın öldüğü tahmin edilmektedir. Körfez savaşından Somali, Bosna, Çeçenistan, Sierro Leone, Afganistan ve Irak'taki krize sürekli krizlerin ve çatışmaların arttığı görülmektedir. Sadece büyük devletlerin elinde dünyayı 20 defa yok edecek kadar nükleer silahın olduğu söylenmektedir (Akman, 2015, s. 164). Nükleer silahların gelişmesi ve artması beraberinde silahsızlanma anlaşmalarını getirmiştir. Bu kapsamda Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Anlaşmasından Nükleer Silahların Yasaklanması Anlaşmasına kadar birçok anlaşma imzalanmıştır. Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı aracılığıyla nükleer enerjinin barışçıl kullanımı teşvik edilmiş ve bu kuruluş vesilesiyle nükleer programlar izlenmekte ve denetlenmektedir. Sürekli değişen dünyanın terörizm ve kitle imha silahlarının artması ile daha da tehlikeli ve güvenliksiz bir yer olduğu görülmektedir. Artık devletler sadece kendi sınırları ile değil tüm dünyanın güvenliği ile ilgilenmek durumundadırlar. Bu kapsamda Gazze, Ortadoğu, Keşmir, Kore Yarımadası'ndaki bunalımlar her kıtanın güvenliğini etkilediği gibi tüm dünyayı endişelendirmektedir (Cooper, 2005, s. 87). Küresel krizler sadece çatışma ve savaşlardan ibaret değildir. Sosyalizm, liberalizm, merkantilizm gibi farklı ideolojilerin etkisiyle şekillenen uluslararası ekonomide birçok küresel ekonomik kriz ortaya çıkmıştır. Dünyanın görmüş olduğu en büyük ekonomik krizler olan 1929 ve 2008 ekonomik krizlerinde tüm dünya derinden sarsılmıştır. Uluslararası ekonomi ve ticaretin birbirine daha fazla entegre olması ekonomik krizlerin olağan hale gelmesine neden olmuştur. Soğuk Savaş sonrasında değişen uluslararası sistem beraberinde güvenlik anlayışındaki değişim gibi birçok konuyu etkilemiştir. Uluslararası kuruluşların yeniden yapılandırılması ilk gündem maddelerinden birisi olmuştur (Bağbaşıoğlu, 2018, s. 1). Kuzey Atlantik Örgütü, Avrupa Birliği, Birleşmiş Milletler, Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası, Uluslararası Para Fonu, BRICS, Şanghay İş birliği Örgütlenmesi gibi İş birliği uluslararası örgüt ön plana çıkmıştır. Bu örgütlenmeler aracılığıyla dünyadaki ekonomik, ticari, siyasi ve askeri krizler yakından takip edilmektedir. Bu örgütlerde etki kapasitesi yüksek ülkeler, bu örgütleri araçsallaştırarak kendi güç ve çıkar politikalarını araçsallaştırmaktadırlar. Aynı şekilde uluslararası hukukun oluşumuna kaynaklık eden güçlü ülkeler, uluslararası hukukun kendi çıkarları çerçevesinde kullanılmaktadırlar. Uluslararası hukukun yapımında ve uygulanmasında uluslararası kuruluşların çok önemli bir yeri bulunmaktadır. Karşılıklı asimetrik bağımlı, eşitsizliğin arttığı, küresel hegemonik güçlerin ideolojisinin hakimiyetinde yeni bir dünya şekillenmiştir. Bilgi toplumu ile şekillenen bu dünyanın farklı bölgelerinde farklı yoğunlukta ekonomik, siyasi ve kültürel bir etkileşim söz konusudur. Teknolojik gelişmelerin yönlendirdiği, çok uluslu şirketlerin ve finans kapitalin etkisini artırdığı eşit olmayan bir dünya oluşmaktadır (Adıgüzel, 2011, s. 369). Çok uluslu şirketlerin yanında uluslararası örgütler, sivil toplum örgütleri, etnik gruplar, lobiler de uluslararası sistemde en güçlü aktör olan devletten kalan boşlukları doldurmaktadırlar. Krizler ülke içi ve dışında çeşitlenmiş ve ulus devletin sorunlar karşısında hakimiyeti zorlaşmıştır. İnsan hakları temel hak ve özgürlükler ile ilgili konuların yanında çevre ve silahsızlanma gibi sorunların çözümü için küresel düzlemde örgütlenmiş birimler oluşturulmuştur. Devletlerin politikaları üzerinde uluslararası, ulus üstü ve sivil toplum örgütlerinin etkileri artmıştır. Ulus devletler küreselleşme ile büyük bir dönüşüme girse de yine de uluslararası sistemin en önemli aktörü konumundadır (Ercan, 2010, s. 223). Modern uluslararası hukuk sistemi egemen ve bağımsız devletler arası ilişkilerin eşitlik ilkesi temelinde yürütülmesini varsayar. Devlet ya da farklı aktörlerin zaman içerisinde birbirleriyle ilişkilerinin uluslararası hukuk olarak ortaya çıktığı görülmektedir. Diplomasi, anlaşmalar hukuku, savaş hukuku gibi uluslararası hukuka kaynaklık eden alanlar oluşmuştur. Mevcut güç ilişkileri uluslararası hukuka yön vermektedir. Uluslararası hukuktaki dönüşüme iyi örneklerden birisi de günümüzde uluslararası hukukun yerine küresel hukukun daha çok konuşulmasıdır (Denk, 2014, s. 52). Bu kapsamda barış, savaş, güvenlik,

çıkar ve kriz gibi uluslararası ilişkilerin temel kavramları uluslararası hukuka yön vermektedirler. SSCB'nin dağılması, Berlin Duvarı'nın yıkılması, Rusya'nın Putin'le küresel siyasette yükselmesi, Çin'in küresel ekonomik yükselişi, Renkli Devrimler, Yugoslavya'nın dağılması, Ortadoğu ve dünyanın birçok yerinde meydana gelen terör olayları, Ortadoğu ve Afrika'da uzun yıllar iktidarda kalan devlet adamlarının değişmesi, askeri darbeler, ekonomik krizler, Sarı Yeleklilerin eylemleri küresel siyaseti değiştirip dönüştürmede etkili olmuş olaylardır (Babahanoğlu ve Örselli, 2022, s. 231). Rusya, Çeçenistan'a müdahale etmiş, Gürcistan ile savaşmış, Ukrayna'ya ait olan Kırım'ı ilhak etmiştir. 11 Eylül saldırıları sonrasında ABD, Afganistan ve Irak'ı işgal etmiştir. Arap Baharı sonrası yaşananlar bölgesel ve küresel güç mücadelesinin şiddetli devam ettiğini göstermiştir. Bütün bu sorunların yanında Müslüman Kardeşler, Hizbullah, Hamas gibi birçok devlet dışı aktörde ön plana çıkmış ve devletler arası ilişkiler daha karmaşık bir hal almıştır (Kalaycı ve Akdoğan, 2021, s. 15). Afrika kıtasında geçmişten gelen sömürgecilik ve emperyalizm sorunlarından Darfur sorununa kadar ciddi problemler bulunmaktadır. Avrasya'daki Ukrayna krizinden Asya Pasifik'teki Güney ve Kuzey Kore arasındaki soruna kadar dünyadaki kriz ve sorunlar artmaktadır.

Şekil 1: 2025 Yılı Dünyadaki Çatışmalar

Kaynak: <https://stratejikortak.com/2025/04/2025te-dunyadaki-catisma-bolgelerin-infografik.html>

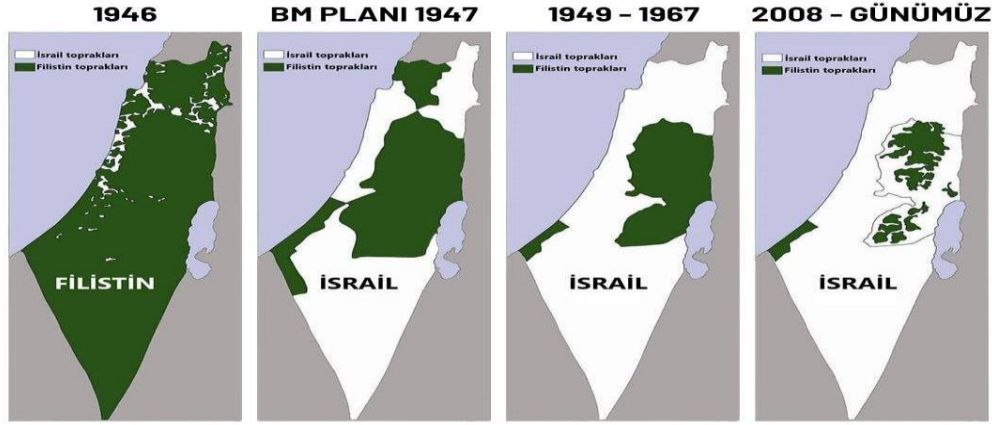
Şekil 1'deki haritada 2025 yılında kriz ve çatışmaların tırmanması beklenen bölgelere bakıldığında, sadece kendi ülkelerini değil aynı zamanda çevresindekileri ve tüm dünyayı etkileyebilecek potansiyeli barındırdıkları söylenilebilir. Gazze ve Ukrayna Savaşı tüm dünya tarafından yakından takip edilmektedir. İran, Meksika, Kolombiya, Sudan, Myanmar sahip oldukları kriz potansiyelleri ile yakından izlenen ülkelerdir. Aynı zamanda Sahel ve Batı Afrika Kıyısı, Afrika'da Büyük Göller Bölgesi, Keşmir takip edilen önemli kriz potansiyelli yerlerdir. Birleşmiş Milletlere olan güven dibe vursa da dünyadaki krizlere etki edebilecek kapasitedeki en önemli siyasi örgüt yine bu örgütlenmedir. Eleştirilere rağmen Barışı koruma operasyonları, insani yardım koordinasyonu, uluslararası hukukta halen normatif otorite olarak işlev görmesi, diplomatik aracılık etmesi gibi birçok görev icra etmektedir. Bununla birlikte BM Güvenlik Konseyindeki beş daimi üyenin politikaları bu organı felç durumuna sokmuştur. Finansal kırılganlık, bürokrasi ve temsiliyet krizi gibi birçok problemi bulunmaktadır (Kandemir, 2025).

Ortadoğu'yu Bir Kriz Sarmalına Sokan Filistin-İsrail Çatışmasının Büyük Bir İnsanlık Krizine Dönüşmesi

Filistin'deki krizin ve çatışmaların kesintisiz bir şekilde yüzyılı aşan bir süredir devam etmesi, bu sorunu diğer pek çok uluslararası sorundan ayırmaktadır. Filistinli yerliler ile Yahudi göçmenler arasındaki başlıyarak başlayan çatışmalar büyüyerek devam etmiştir. Filistin sivil halkı ve Filistinli örgütler ile İsrail devleti arasında çatışmalar devam etmektedir. Filistinlilerin İsrail ile mücadele edebilecek düzenli bir ordu gücü olmadığı için çatışmalarda İsrail orantısız bir güç kullanmaktadır (Çelik, 2021, s. 136). İsrail'in dış politikasında da etkili olan Siyonizm'in dış politika

anlayışının özünde Yahudiliği bir din değil fakat bir ulus ve bir devlet biçimine sokmak fikri bulunmaktadır. Dünyada bulunan bütün Yahudiler bu devletin uyruğu olarak görülmektedir. Bu devletin sürekli kılmak için askeri hareketlerin devamlılığı öngörülmektedir. Vatandaşlara sürekli hayat alanı açmak zorunda görülen devletin aralıksız savaş edeceği düşünülmektedir (Montet, Lods, Rappoport ve Garaudy, 2006, s. 498). Bununla birlikte tarih boyunca Müslümanların öğretileri Yahudilerin zorluk ve sıkıntılı dönemlerinde, Osmanlı Devleti örneğinde olduğu gibi İslam topraklarına sığınmalarına izin vermiştir. Tevrat'ta Yahudilere yeryüzünde toprak işgal etmek, kan dökmek bozgunculuk yapmak yasaklanmıştır. Barış ve huzur sağlamaları emredilmiştir. Günümüzde ise Siyonistler değiştirilmiş Tevrat pasajları ile yaptıkları zulmü temellendirmektedirler (Yakup, 2003: 194). Siyonizm Yahudi milliyetçiliğine dönüştürülmüş bir ideoloji haline gelmiştir. 24 Nisan 1920'de İngiltere ve Fransa, San Remo Konferansı'nda Ortadoğu'yu paylaşmıştır. Filistin, Ürdün ve Irak İngiltere Mandasına bırakılmıştır. İşgalin ardından Filistin'de geçici bir işgal yönetimi kuran İngiltere, 1947'ye kadar sürecek manda yönetimine başlamıştır (Bozkurt, 2020, s. 18). Milletler Cemiyeti tarafından da onaylanan Filistin'deki İngiltere Mandası ile yönetim Müslüman bir idareden Hristiyan ve emperyalist bir idareye geçmiştir. Filistin halkı ise 1920 ve 1921'deki ayaklanmalar ile tepkisini ortaya koymuştur (Bozkurt, 2020, s. 190). İsrail devleti kuruluşundan kısa bir süre sonrasında Filistin topraklarının büyük bir kısmını ele geçirmiştir. Um Raşraş'ı işgal ettiler, Kudüs'te birçok mahalleye el koydular Akaba körfezi'ne giden yolu ele geçirdiler. 1956 yılına gelindiğinde Mısır'a hücum eden İsrail, Gazze şeridini ve Sina yarımadasını ele geçirse de savaş sonucunda bu toprakları geri vermek zorunda kalmıştır (İslam Konferansı Teşkilatı Kudüs Komitesi, 1988, s. 43). İsrail 1967 Haziran'ında Mısır, Suriye ve Ürdün'e karşı büyük bir askeri zafer kazanmıştır. 6 gün içinde işgal ettiği topraklar ile topraklarını üç katına çıkarmıştır. Batı Şeria ve Gazze'yi Golan Tepeleri ve Sina Yarımadasını işgal etmiştir (Yurtsever, 2004, s. 26-27). Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi ve uluslararası toplum İsrail'e bu bölgelerden çekilme çağrısı yapmıştır. Sonraki evrelerde kullanılan 1967 sınırları tabiri buradan gelmektedir. Gazze, Batı Şeria ve Doğu Kudüs uluslararası toplum tarafından işgal altındaki Filistin toprakları olarak tanımlanmaktadır (Sezer, 2023, s. 197). İsrail'in en büyük müttefiki olan ABD, BM Güvenlik Konseyi'nde İsrail aleyhine olabilecek tüm kararları reddederek, uluslararası hukuk kapsamında İsrail'e karşı yapılabilecek her türlü yaptırımın önünde geçmiştir. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, Altı Gün Savaşı'nın ardından 22 Kasım 1967'de 242 sayılı Kararı kabul etti. 242 sayılı Kararın merkezinde, İsrail'in işgal altındaki topraklardan çekilmesinin, egemenliğin tanınmasına bağlanması yer alıyordu. Bu, tüm tarafları toprak iddialarına son vermeye, egemenliğe saygı göstermeye ve İsrail'in işgal altındaki topraklardan çekilmesine çağırıyordu. Bu karar, Orta Doğu'da adil ve kalıcı bir barışın kurulmasını teyit ediyordu. Bu karar, sonraki yıllarda Orta Doğu barış sürecinin temel referans belgelerinden biri haline geldi (Security Council Report). Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, Yom Kippur Savaşı sırasında 22 Ekim 1973'te 338 sayılı Kararı kabul etti. 338 sayılı Karar, düşmanlıkların derhal sona erdirilmesini, Kararın uygulanmasını ve müzakerelerin başlatılmasını içeriyordu (United Nations Digital Library). Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 23 Aralık 2016'da 7853. toplantısında kabul ettiği 2334 (2016) sayılı Karara göre, İsrail'in yeni yerleşim yerleri kurması uluslararası hukuka aykırıdır. Tüm yerleşim faaliyetlerine derhal son verilmesi çağrısında bulunulmuştur (United Nations Security Council, 2016). İsrail'in en büyük müttefiki olan Amerika Birleşik Devletleri, BM Güvenlik Konseyi'nde İsrail aleyhine alınabilecek tüm olası kararları bloke ederek, uluslararası hukuk uyarınca İsrail'e karşı herhangi bir yaptırım uygulanmasını engellemiştir. 1973 Arap-İsrail Savaşında Mısır hedefine ulaşamamıştır. Sonrasında yapılan görüşmeler ile ABD arabuluculuğunda 1979 yılında Camp David anlaşması imzalanmıştır. Bu anlaşma ile İsrail, Sina yarımadasından çekilmiş, Gazze şeridi haricinde 1967 öncesi sınırlara dönmüştür. Anlaşma da Batı Şeria ve Gazze Şeridi için özerklik görüşmelerine başlanması öngörülmüştür. Ama bu anlaşmanın getirdikleri Ürdün, FKÖ ve işgal altında yaşayanlar tarafından kabul edilmemiştir (Keleşoğlu, 2014, s. 55). İsrail devleti Batılı devletler tarafından, özellikle ABD tarafından demokrasinin Ortadoğu'da temsilcisi olarak görülmektedir. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesindeki hak ve hürriyetlerdeki eşitlik ilkesini ilan

eden ve destekleyen Batılı devletler çıkarları söz konusu olduğunda Filistin de Gazze’de süren İnsan Haklarının da ötesindeki uygulamaları görmezden gelmektedirler (Zaid, 1991, s. 80). Özellikle bölgede çıkarları uyuşan ABD, kuruluşundan beri verdiği destekle İsrail’i güçlendirirken, diğer taraftan ise Filistin halkına ve Gazzelilere büyük bir hezimet, yokluğu, büyük bir trajediyi de beraberinde yaşatmaktadır.

Şekil 2: Filistin haritasındaki değişim

Kaynak: <https://bianet.org/haber/israil-filistin-sorununun-tarihcesi-1897-den-2023-e-192219>

Filistin’e yapılan göçler ile kendine yer edinen Yahudiler zamanla bölgeye kalıcı olarak yerleşmişlerdir. İkinci Dünya Savaşı’nın getirdiği uluslararası sistemi kullanmışlardır. Süper güce dönüşen ABD’nin vermiş olduğu destekle devletleşen İsrail, Birleşmiş Milletleri de kullanarak hızlıca topraklarını genişletmiştir. Şekil 2’deki haritada görüldüğü gibi başlangıçta çok az bir toprak parçasına sahip olsa da toprak satın alarak, işgallerle, güçlü devletlerden aldığı destekle günümüzdeki sınırlara ulaşmıştır. Kısa sürede bu kadar güçlenen ve genişleyen İsrail, kendini güvende hissetmediği için izlediği politikalar ile hem Gazze’de orantısız bir güç uygulamakta hem de genel olarak Filistin’deki işgal politikalarına devam etmektedir. Haritadaki değişim aynı zamanda İsrail’in BM’yi takmadığı, uluslararası hukuku hiçe saydığını göstermektedir. Başkaldırı, ayaklanma, silkinme gibi anlamlara gelen İntifada, Siyonistlerin bölgeyi işgalinden beri ortaya çıkan ayaklanmaların en kapsamlısıdır. İsrail işgali altında doğup büyümüş insanların yaşamlarının katlanılabilecekten çok daha kötü duruma gelmesini ifade eden İntifada ile Filistinliler, modern silahlara karşı taş ve sopa ile Filistinli kimliklerini unutmadıklarını dünyaya haykırmışlardır. Bu ateşin kıvılcımı 9 Aralık 1987’de Gazze’de bir grup genç tarafından tutuşturulmuştur. Bir İsrail askerinin kamyonetle dört Filistinli işçiye çarparak öldürmesi yeni bir tarihi dönemeç başlatmıştır (Öner, 2012, s. 139). Camp David Zirvesi sonrasında bir ilerleme olmamış ve iki taraf arasında barışa dair bir ilerleme olmadığı için 2000 yılında İkinci Filistin İntifadası ile yeni bir şiddet dalgası ile ortaya çıkmıştır. Aradaki diyalogun kesilmesi, ambargo, diplomatik tecrit gibi metotlarla süreç yine çıkmaza girmiştir. Şiddetin devamlı hale gelmesi ve kurumsallaşması barışın önüne set çekmiştir (Bayraktar, 2013, s. 302). İsrail ve FKÖ ilişkilerinin geçmişi uygulanmayan anlaşmalarla doludur. 30 Ekim 1991 Madrid Konferansı, 13 Eylül 1993 Oslo Prensipler Deklarasyonu, 29 Nisan 1994 Paris Ekonomi Protokolü, 4 Mayıs 1994 Gazze-Eriha (Kahire Anlaşması), 28 Eylül 1995 II.Oslo (Taba) Anlaşması, 15 Ocak 1997 El-Halil (Hebron)Protokolü, 23 Ekim 1998 Wye Nehri Memorandumu, 4 Eylül 1999 II.Wye Nehri Memorandumu, 15 Kasım 2005 Sınır Kapıları Anlaşmaları buna örnek olarak gösterilebilir (Aksoy, 2020). Bununla birlikte ABD Başkanı Trump döneminde İsrail ile bölge ülkelerin normalleşmesine yönelik anlaşmalar Filistinlileri yine yalnız bırakmıştır. 1979’da Mısır, 1994’te Ürdün ve sonrasında da BAE ve Bahreyn gibi bölge ülkelerinin

imzaladığı anlaşmalar İsrail'i daha da güçlendirirken Filistin'de yaşanan trajediyi daha da kötüleştirmiştir (Allahverdi, 2020). ABD Başkanı Trump'ın Amerikan büyükelçiliğini Kudüs'e taşıması çok daha aşırı ve Yahudiler dışında kalanlar için meşru olan hakların çiğnenmesi anlamına gelmiştir. ABD'nin aracılığı ile yapılan sözde barış girişimleri Filistin halkının bölünmesine neden olduğu gibi ortaya çıkardığı sonuçlar İsrail'e yarar sağlamıştır (Ataöv, 2019, s. 136-137). İsrail'e karşı etkili olan unsurlardan biri olan boykot çağrıları da önemli bir intifada, hatta üçüncü intifada olarak isimlendirilmektedir. Küresel ölçekli boykot intifadası olarak görülen üçüncü intifadanın tüm dünyadaki karşılığı gittikçe artmaktadır. Bu yeni intifadanın ortaya çıkardığı bir diğer önemli husus boykotun bireysel olması ve devletlerin bireylere direkt etki edememesidir. İsrail'in arkasındaki küresel güçler devlet bazında İsrail'in yanında durup diğer devletlere baskı yapsalar da insanların Filistin'e karşı artan desteklerine karşı bir baskı yapamamaktadırlar (Çelik, 2024, s. 97). Türkiye başta olmak üzere İsveç, İspanya, Hollanda, Danimarka, İngiltere, İsviçre, ABD, Avusturya gibi dünyanın birçok ülkesinde İsrail'e yönelik tepkiler çıg gibi büyümektedir. Hatta İsrail'in devlet eliyle yürüttüğü orantısız güç politikalarına kendi vatandaşları Tel Aviv kentinde protestolarda bulunmaktadırlar. Protestolar, boykotlar İsrail'in güç politikalarına karşı insanlığın vicdanının kendini ifade etme biçimi olarak ortaya çıkmaktadır. Hamas intifadaya katıldığını açıkladığı günden Oslo sürecine giden yolda müzakerelere başlayıncaya kadar, intifada da çok önemli bir rol oynamıştır. İntifadanın devam etmesinde oynadığı rolle, FKÖ'ye karşı ciddi bir alternatif siyasal alternatif siyasal hareket olmuştur. İntifada sürecinde FKÖ yönetimi Tunus'ta bulunurken, Hamas liderleri Filistinliler arasında yaşamışlardır (Doyran, 2008, s. 85). İsrail, 1973'ten beri düzenlediği operasyonlarla birçok Filistinli lideri öldürmüştür. 1973'de Filistin Kurtuluş Örgütü'nün 3 lideri Kemal Advan, Kemal Nasır ve Yusuf El Neccar'ı, 1979'da El Fatih'ten Ali Hasan Salame, 1981'de FKÖ'den Macid Ebu Şarar, 1988'de El Fetih'den Ebu Cihad, 1992'de FKÖ'den Atıf Bseyso, 1995'de İslami Cihat'ın Filistinli lideri Fethi Şikaki, 2003'te HAMAS'tan Ebu Şanab, 2004'de Gazze'de Şeyh Ahmet Yasin İsrail tarafından öldürülmüştür (Boran, 2006, s. 211). 1967 Savaşında Filistinlilerin yoğun olarak bulunduğu Batı Yakası ve Gazze'nin İsrail işgali altında kalması El-Fetih için büyük bir kayıp olmuştur. Arap ülkelerinin bu savaşı kaybetmesi Filistin mücadelesinde, Filistinlilerin bu ülkelere olan güvenini sarsmıştır. Bu durum El-Saika ve Filistin'in Kurtuluşu İçin Halk Cephesi (PFLP) örgütlerinin daha aktif olmalarını sağlamıştır. Savaşın bir diğer sonucu Filistin hareketinin bu topraklardan çıkarak Lübnan'a yerleşmesi olmuştur (Acar, 1989, s. 48). Bu durum Hamas'ın ortaya çıkışında ve güçlenmesinde etkili olmuştur. 1993'de imzalanan Oslo Barış Anlaşmasından sonra 1994 yılının mayıs ayında İsrail askerleri şehirden çekilerek, Gazze idaresini Filistin Ulusal Yönetimine devretmiştir. 2007 yılına kadar İsrail ara ara Gazze'ye hava saldırılarında bulunmuş ve 2007 yılında Gazze şehri abluka altına alınmıştır (Gök, 2022, s. 119). 16 Haziran 2002'de İsrail güvenlik duvarı inşa edilmeye başlanmıştır. Duvarın inşası sırasında iki yüz binin üzerinde Filistinlinin evlerine el konulmuş, tarlalarına ya da zeytinliklerine erişimleri engellenmiştir. İş adamlarının işyerlerine öğrencilerin okullarına ulaşimleri kısıtlanmıştır. Duvar aracılığıyla daha fazla bölgenin İsrail'e ilhakının sağlanması hedeflenmiştir (Pappe, 2007, s. 416-417). 25 Ocak 2006'da HAMAS'ın seçimleri kazanması ve yönetimde çoğunluğu elde etmesi ile Filistin'de ve Ortadoğu'da yeni bir dönem başlamıştır. ABD başta olmak üzere birçok ülke HAMAS'ı tanımamış ve Filistin'e yaptığı yardımı kesmiştir. HAMAS'ın seçimleri kazanması ve iktidara gelmesi İsrail-Filistin sorununu daha da içinden çıkılmaz bir hale getirmiştir (Kodaman ve Saraç, 2006, s. 176). 2006 seçimleri sonrası Fetih-Hamas ayrışması ve çatışması sonrasında Gazze'de hakimiyet tesis eden Hamas'a yönelik İsrail operasyonları sürekli hale gelmiştir. 2008 yılında Dökme Kurşun ve 2012 yılında da Bulut Sütunu gibi kapsamlı saldırılar gerçekleştirilmiştir. İsrail, Gazze'ye saldırıların Uluslararası Ceza Mahkemesinde (UCM) olası savaş suçları kapsamındaki sürecinden de çekinmektedir (Çiçekçi, 2018, s. 12-13). İsrail'in işgali ve sıkı kontrolü altındaki Batı Yakası ile İsrail'in kara, deniz ve havadan uyguladığı ambargo ile büyük bir açık hava hapishanesi haline getirdiği Gazze'de 4.3 milyonun üzerinde Filistinli Arap yaşamaktadır. 2006 yılından beri Batı Yakası ve Gazze arasında iki ayrı Filistin yönetimi bulunmaktadır. Batı yakasında Ramallah'daki

Fetih temelli yönetim İsrail, ABD ve AB tarafından muhatap alınırken, Gazze'deki fiili HAMAS yönetimi bu ülkelerce terörist örgüt muamelesi görmektedir (Çelikkol, 2014, s. 36-37). 14-15 Haziran 2007 tarihinde Gazze Şeridinin büyük bir kısmını kontrol altında tutan Hamas, buradaki El Fetih karargahını ele geçirmiştir. Filistin devlet başkanı Mahmud Abbas olağanüstü hâl ilan etmiştir. Yaşanan çatışmalarda yüzden fazla kişi hayatını kaybetmiştir. 17 haziranda Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas, Hamas Örgütüne bağlı silahlı grupları yasadışı ilan etmiştir. Eylül 2007'de İsrail Gazze Şeridini düşman bölge ilan etmiştir (Yaşar, Özcan ve Kor, 2011, s. 149). Son Parlamento seçimlerinde beri siyasi bölünmüşlük nedeniyle Filistin de bir seçim yapılamamıştır. Gazze'deki memur maaşlarının ödenmesi, sisteme entegrasyonu ile Gazze ve Batı Şeria'daki kamu kurumlarının tek çatı altında toplanması gibi çok fazla çözülmesi gereken problem bulunmaktadır. Özellikle Gazze halkı kimin hükümet olduğunu bir türlü anlayamadan kendisini daha büyük bir kaostan içinde bulmuştur (Bulut, 2016, s. 61).

İsrail'in Güç ve Çıkar Politikaları ve Uluslararası Hukukun Çöküşü: Gazze Savaşı

İsrail ve Filistinliler arasındaki mücadele dünyada en uzun süren, çatışma ve savaşa en yakın anlaşmazlıklardan birisidir. Üzerinden geçilen bir asır Filistinlilere sömürgecilik, sürgün, askeri işgal ve kendi kaderini tayin etme mücadelesini beraberinde getirmiştir. Kayıp, acılar, kan ve gözyaşı üzerine kurgulu mücadele 7 Ekim 2023'teki Hamas saldırıları ve İsrail'in Gazze'ye başlattığı saldırılar ile yeni bir boyut kazanmıştır (BBC, 2025). İsrail siyasetinde Filistinlilere karşı sert tutumu sahip partiler bulunmaktadır. Bu partilerden birisinin lideri olan Sağcı Siyonist Eli Yişay Vaat edilmiş topraklar fikrini esas almaktadır. İki devletli çözüme karşı çıkmakta, Batı Şeria ve Gazze'deki uluslararası hukuka aykırı inşa edilen yerleşimleri desteklemekte, İsrail'in Yahudileştirilmesini savunarak Yahudi olmayanların evlatlarını ülke için tehdit olarak nitelendirmektedir (Mahalli, 2020, s. 335). İsrail kuruluşundan günümüze işgallerine devam etmekte ve Küresel güçler İsrail'in yayılmacı ve işgal politikalarına sessiz kalmaktadırlar. Osmanlı'nın son döneminde Yahudi göçlerini küresel güçler desteklemişlerdir. Osmanlı sonrası Filistin topraklarında manda yönetimi kuran İngiltere ise bu göçleri sistematik olarak devam ettirdiği gibi İsrail devletinin oluşacağı zemini hazırlamıştır. Bu noktada en önemli can alıcı destek Balfour Deklarasyonu ile Yahudilere bir devlet sözü veren İngiltere tarafından verilmiştir. Birinci Dünya Savaşı sonrasında kurulan Milletler Cemiyeti, 1920 yılında Filistin üzerindeki İngiliz Mandasını tanıdığını açıklamıştır. Dr. Theodore Herzl'in bir Yahudi Devleti hayaline yaklaşan Siyonistler, İngilizlerin desteği ile İsrail Devletinin Kuruluşunu 14 Mayıs 1948'de tüm dünyaya ilan etmişlerdir (Ör, 2012, s. 259). Hemen ertesi gün patlak veren savaşta en az 750 bin Filistinli yaşadıkları yeri terk etmek durumunda kalmıştır. 500'den fazla köy ve kasaba yok olmuştur. Bu İsrail'in kuruluşunda yaşanan bu acılar "Nekbe" yani "Büyük Felaket" olarak adlandırılmaktadır. Günümüze kadar gelen süreç içerisinde 7 milyon dolayında Filistinli mülteci olduğu tahmin edilmektedir (Kılıç, 2023, s. 110). İsrail, BM'ye belli şartları yerine getirmesi karşılığında kabul edilen bir devlettir. Resmi olarak tanınmak için Kudüs'ün statüsüne dokunmama, Filistinli Arapların evlerine geri dönmelerine izin vermek ve Taksim kararıyla tespit edilen sınırlara riayet etme sözlerini vermiştir. Bununla birlikte Siyonist devlet, kuruluşundan beri her anlaşmada olduğu gibi Birleşmiş Milletlerin her kararına kağıt parçası muamelesi yapmıştır (Garaudy, 2011, s. 414). İsrail devletinin kuruluşundan günümüze ekonomik, siyasi, ticari ve askeri olarak en büyük destekçisi ABD olmuştur. İsrail ve ABD Soğuk Savaş periyodunda koordineli bir şekilde Ortadoğu'daki varlıklarını kalıcı hale getirmişlerdir. Soğuk Savaş Dönemi ve sonrasında İsrail'in yayılmacı politikaları devam etmiştir. Birleşmiş Milletler Güvenlik Kurulu daimi üyeleri ABD, Rusya, Çin, Fransa ve İngiltere'nin aldıkları kararlar İsrail'in yayılmacı politikalarının önüne geçememiştir. Filistin'in mağduriyeti katlanarak devam etmiştir. İsrail başta ABD olmak üzere Batılı güçler ile entegre dış politikası ile kuruluşundan beri Ortadoğu'da bulunan ülkelere ve olaylara karşı kendi stratejisini geliştirmiştir. 1948 yılında Arap-İsrail Savaşı, 1956 Süveyş Krizi, 1967 Altı Gün Savaşı, 1973 Yom Kippur Savaşı, 1982 ve 2006'daki Lübnan Savaşlarında Batı'nın desteğini almıştır. Bölgede İran, Irak, Suudi Arabistan'dan diğer devletlere her

birisine karşı Batı'nın ve kendi çıkarlarını savunmuştur. Irak-İran Savaşı'ndan Körfez Savaşı'na kadar bölgede etkili olmuştur. Bütün bu İsrail'i önceleyen çıkar temelli politikalar ile Batı dünyası, kendi ortaya koyduğu liberal değerleri bir tarafa bırakarak daha çok realist temelli politikalar izlemiştir. Kendi ile çelişen Batı dünyası ile İsrail'in izlediği politikalar, Filistinlilere ve Gazzelilere kan ve gözyaşı olarak dönmüştür. ABD'de var olan güçlü Yahudi Lobisi ABD dış politikasını Filistin karşısında lehlerinde kullanmaktadırlar. İsrail kurulduktan sonra çok az başkan bu lobiden bağımsız politika izlemeye çalışmıştır. Bu lobi İsrail'in kuruluşundan varlığının güçlendirilmesine kadar sürekli artan oranda ABD'nin desteğini fazlasıyla sağlamıştır. Bölünmüş ve zayıf Arap lobilerinin Filistin konusundaki talepleri görmezden gelinmektedir (Önal, 2019, s. 390). ABD'nin ilan ettiği terörizme karşı savaş stratejisini İsraillilerde Filistinlilere karşı kullanmışlardır. İsrail, Batı Şeria ve Gazze'deki çatışmayı demokrasi ve terörizm arasındaki savaş olarak tanımlamaktadır. İsrail'in caydırma, engelleme ve güç kullanma politikalarının yanında Filistinli yöneticilerin öldürülmesi, savaş uçaklarının bombalaması ve Filistinli kentlerin istilası politikaları, Filistinlilerin direnişini kıramamış ve şiddet şiddeti doğurmuştur (Bishara, 2003, s. 135). Dış dünyanın ve özellikle ABD'nin yaptığı yardımlar İsrail'in işgal, çatışma ve Savaş politikalarını desteklemektedir. Nükleer Silahların Yayılmasını Önleme Anlaşmasına imza atmayan İsrail'in durdurulmaması durumunda Ortadoğu'daki son şiddet eylemi nükleer bir nitelik taşıma riski barındırmaktadır. Dayandığı güç mantığı ve güvenlik odaklı politikalar kendisini, Filistinlileri ve tüm bölgeyi imha etme riski taşımaktadır (Hirst, 2015, s. 642). Batılı devletlerin desteği ile devletleşen Yahudiler, Filistinlilerin devletleşmesine ise izin vermemektedir. Bu durum zaman içerisinde Filistin ve Gazze'de demografik yapıyı da İsrail lehine çevirmektedir. İsrail devleti geline nokta Filistin devletini kesin bir dille reddetmektedir. Tarihte birçok devlet tarafından sürgün yemiş ve dışlanmış bir millet olan Yahudiler 1948 yılında kendi devletlerini kurabilmişlerdir. Bununla birlikte geçmişte sürgün sebepleri olan ve başka devletler tarafından kendilerine yapılanları bu sefer devlet eliyle kendileri Filistinlilere yapmaktadırlar. Geçmişte yaşadıklarını Filistin halkına yaşatmaları durumun vahimiyetini daha da artırmaktadır. İsrail'in sistematik zulmünden bıkan ve canlarından başka kaybedecek bir şeyi olmayan Filistin halkı tepkilerini dile getirmektedirler. 7 Ekim 2023 Saldırıları da bu bağlamda bakıldığında büyük bir tepki olarak ortaya çıkmıştır. Bu saldırılar sonrasında Filistin halkı ve Yahudiler arasındaki saldırılar ve yaşananlar iki toplum tarihinde en kapsamlı ve zirve olarak tabir edilebilecek bir noktaya ulaşmıştır. Bu çatışma ve savaş durumunun en büyük nedenlerinden birisi de Yahudilerin tarihte yaşadıklarının bir sonucu olarak ortaya çıkan güvende olmama duygusudur. Güvenlik kaygılarını önceleyen İsrail devleti başta Gazze olmak üzere tüm Ortadoğu'yu kontrol edecek güç temelli politikalar izlemektedir. 7 Ekim 2023'te Hamas'ın askeri kanadının silahlı saldırılarının İsraillileri hedef alması ve sonrasında İsrail tarafından başlatılan "Demir Kılıçlar operasyonu", insani kriz ve kaos kapsamında uluslararası toplumda büyük endişelere yol açmıştır. İsrail'in orantısız güç kullanması, savaş/çatışma hukuklarını ihlali ve hastaneler de dahil olmak üzere sivillere yönelik saldırıları dünyada önemli bir etki ortaya çıkarmaktadır. Gazze şeridindeki insani trajediyi reddeden ülkelerin kendi içlerindeki protestolar, devletlerin yönetimlerinin İsrail yanlısı politikalarını gözden geçirmesine neden olmaktadır (TÜBA, 2023, s. XIII). İsrail işgali altındaki bu topraklarda ölüm, toplumsal bir olgu olarak ortaya çıkmakta ve yaşam, ölümle anlam kazanmaktadır. Bir Filistinlinin sıkıştırılmışlık ve aşağılama duygusu ile ölüm arasındaki kurduğu ilişki, hayata bakış açısını oluşturmaktadır (Doyran, 2008, s. 65). İsrail açısından bakıldığında ise devlet kurulmadan önce yaşanan pogrom ve Holokost gibi olumsuzluklar çok önemlidir. Bir daha kitlesel ölümlere maruz kalmamak için güçlü bir devlet ve azınlık olma tehlikesinden kaçmak önemlidir. Göçler ile kurulmuş bu devletin nüfusunun artırılması için nüfus artışı ve göçün sürekliliği politikaları yürütülmektedir (Kurt, 2022, s. 87). Kendi geçmişlerinde soykırım olmasına rağmen izledikleri politikalar özellikle Gazze'de bir soykırımın yolunu açmaktadır. Filistin'in Ankara Büyükelçisi Fuad Yasin 29.09.2000-31.03.2003 arasında İsrail'in yaptığı katliamın dökümünü açıklamıştır. Fuad'a göre 3 bin 72 Filistinli şehit edilmiş, 42 bin 38 kişi yaralanmış, yerleşim yerlerine atılan bomba sayısı 18 bin 272, tutuklu esir sayısı 13 bin 964, işgal sonrası Yahudi yerleşim bölgelerine

dahil edilen arazi 30 bin 247 dönüm, tahrip edilen ev sayısı 44 bin 67'i bulmuştur (Özfatura, 2015, s. 184). Birleşmiş Milletler İşgal Altındaki Filistin Topraklarındaki İnsan Hakları Durumu Özel Raportörü, İsrail'in gerekli niyetle üç soykırım eylemi gerçekleştirdiğini söylemiştir. Raportöre göre grubun üyelerine ciddi bedensel veya zihinsel zarar vermek, grubun tamamının veya bir kısmının fiziksel olarak yok edilmesine yol açacak yaşam koşullarını kasten dayatmak ve grup içinde doğumu engellemeye yönelik önlemler uygulamak gibi eylemler tespit edilmiştir. Gazze'deki soykırım, yerli Filistinlilerin uzun süredir devam eden yerleşimci sömürgecilik süreciyle yok edilmesinin en uç aşamasıdır (United Nations, 2024). 27 Aralık 2008'de Gazze şeridine yönelik bir operasyon başlatan İsrail, onlarca savaş uçağı, yüzlerce tank ve top Gazze'yi ateş yağmuruna tutmuştur. İsraililerin Dökme Kurşun Operasyonu olarak tanımladığı çatışmalarda 1436 Filistinli yaşamını yitirmiş ve 5400 kişi yaralanmıştır. 13 Mart 2012'de düzenlenen Bulut Sütunu Operasyonunda ise İsrail dört gün boyunca Gazze'ye karadan ve havadan bombalar ile saldırmıştır. Gazze ve Batı Şeria'ya saldırmak İsrail devlet politikası haline gelmiştir (Turan, 2018, s. 198). İsrail'in sistematik olarak kasıtlı bir şekilde sivillere yönelik giriştiği katliamlar, savaş suçunun da ilerisinde insanlığa karşı işlenen bir suç olarak nitelendirilmektedir. Devlet terörü olarak da adlandırılan İsrail'in eylemleri, İsrail Roma statüsüne taraf olmadığı için UCM'nin yargılamasından kurtulmaya çalışmaktadır. İsrail'in açık savaş suçu olarak nitelendirilen eylemlerinin en büyük destekçisi olan ABD, siyasi ve askeri-lojistik desteğini devam ettirmektedir (Akdoğan, 2023, s. 209). BM destekli Uluslararası Ceza Mahkemesi 21 Kasım 2024'te verdiği kararda Gazze'de savaş suçu ve insanlığa karşı suçlar işlediklerine ilişkin makul gerekçelerin bulunması sebebiyle İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu ve eski Savunma Bakanı Yoav Gallant hakkında yakalama kararı almıştır (TİHEK, 2024). Uluslararası Ceza Mahkemesi, İsrail Başbakanı Benjamin Netanyahu hakkında savaş suçları ve insanlığa karşı suçlar iddialarıyla tutuklama emri çıkarmıştır. İddialara göre Netanyahu, savaş yöntemi olarak aç bırakma ve sivil nüfusa yönelik kasıtlı saldırı düzenleme gibi savaş suçlarından; 8 Ekim 2023 ile 20 Mayıs 2024 tarihleri arasında işlediği cinayet, zulüm ve diğer insanlık dışı eylemlerden sorumlu tutulmuştur (International Criminal Court). Uluslararası Adalet Divanı, İsrail'in Gazze'nin Refah kentindeki askeri operasyonlarını acilen durdurması gerektiğini hükmetmiştir. Alınan karara göre İsrail'in askeri faaliyetlerinin Filistin halkı için acil risk teşkil ettiği belirtilmiştir. Mahkeme Gazze'deki operasyonların durdurulmasını talep ettiği gibi, bölgeye insani yardım girişi için Refah sınır kapısının açılmasını istemiştir (Özkan, 2024). Bu kararların alınabilmesi başlı başına önemli olsa da İsrail lobilerinin gücü ve ABD'nin uluslararası örgütlerdeki etkinliği, bu kararların uygulanmasına olanak tanımamaktadır. Başta ABD olmak üzere İsrail destekçileri, işlenen suçtan ziyade yargılama yapanlara ya da yargılama destekçilerine karşı büyük bir baskı uygulamaktadırlar. İsrail etkinliği, ABD lobi faaliyetlerinden medya üzerindeki etkiye kadar geniş bir yelpazeye yayılmaktadır. Buda barış sürecinde olumsuz etki yapmakta hükümetler sözlerini tutamamaktadırlar. Yol haritası çerçevesinde Gazze'deki yerleşim yerlerinin boşaltılmasında gösterilen tepkiler bunu göstermiştir. Bunun içindir ki BM'nin birçok ülke için bağlayıcılık taşıyan ve uyulmadığı durumlarda müeyyide uygulanan kararları, İsrail mevzu olunca göz ardı edilmiştir. Bu durum başta Filistinliler olmak üzere Arap Halklarının uluslararası hukuka olan güvenlerini yitirmelerine neden olmaktadır (Öner, 2012, s. 323). Gazze şeridi kıyılarında değeri 4 milyar doları aşkın olan 38 milyar metreküp doğalgaz keşfedilmiştir. İsrail, Gazze'nin doğalgazını Hamaslı bir Gazze'ye vermek istememektedir. İsrail, Gazze deniz sınırına Gazzelilerin temel geçim kaynaklarından biri olan balıkçılığı engelleyecek bir abluka uygulamaktadır. Gazze'nin kendini toparlayıp ekonomisini düzeltmemesi için İsrail gerekli ablukayı uygulamaktadır (Ersoy, 2017, s. 233). İsrail'in Gazze Şeridi'ne düzenlediği saldırılarda 7 Ekim 2023'ten 2025 Ağustosuna kadar hayatını kaybedenlerin sayısı 61 bin 827'ye yükselmiştir. İsrail ateşkes sözünü tutmayıp saldırılarına ve orantısız güç uygulamaya devam etmiştir. İsrail-ABD güdümlü Gazze İnsani Yardım Vakfı tarafından sözde yardım noktalarında da Filistinliler sistematik saldırılar ile öldürülmüştür (Geldi ve Dağ, 2025). 7 Ekim 2023'ten beri İsrail; Filistin, İran, Lübnan, Suriye, Yemen, Tunus ve Katar'a yaptığı saldırılarla uluslararası hukuku iflas ettirdiği gibi saldırganlık seviyesinde de zirveye

ulaşmıştır. İsrail bu saldırılarla bölgede yepyeni bir kriz sarmalını başlatmıştır. Bu kriz sarmalı sadece bölgede değil tüm dünya da büyük etkiler ortaya çıkaracaktır. Uluslararası hukukun bu denli ayaklar altına alındığı bir dünyada uluslararası toplum ve devletler uluslararası hukuka alternatif yeni arayışlar içerisine girecektir. BM'nin halihazırda işlemeyen yapısının değişmesinden uluslararası hukukun işlerlik kazanmasına kadar yeni arayışlarla dünyadaki düzen değişip dönüşmeye devam edecektir. İsrail-Filistin sorunun hakkında hazırlanan aşağı yukarı her raporda Yahudi yerleşim yerlerine yer verilmektedir. Filistinli mülteciler konusu, Kudüs'ün statüsü, İsrail'in işgal ettiği yerlerden çekilmesi ve Filistinli radikal örgütlerin sınırlandırılması konuları ön plana çıkmaktadır (Bayraktar, 2003, s. 349). Birleşmiş Milletler dünya genelinde yaşlanma, Aids, yapay zeka, atom enerjisi, sürdürülebilir kalkınma, çocuk ve genç güvenliği, iklim değişikliği, ilaçlar, yoksulluğun sonlandırılması, yiyecek, cinsiyet eşitliği, sağlık, insan hakları, insan yerleşimleri, uluslararası hukuk ve adalet, göç, çok taraflı sistem, okyanuslar ve deniz hukuku, uzay, nüfus, mülteciler, su gibi konular hakkında çalışmalar yürütmektedir (United Nations, 2025). Bununla birlikte Filistin'deki insani krizi bitirmek için yeterince çalışma yapamadığı gibi gücünde yetmemektedir. Özellikle BM Güvenlik Kurulunun daimi üyeleri olan ABD, İngiltere, Fransa, Rusya, Çin'in içinde bulunduğu yapı, bu sorunun çözümündeki en önde gelen engeli oluşturmaktadır.

Sonuç

Uluslararası krizlerin daha sık ortaya çıkacağı ve insanları, toplumları, devletleri, uluslararası örgütleri daha fazla etkileyeceği görülmektedir. Dünyadaki eşitsizlikler ise uluslararası krizler aracılığıyla gittikçe artmaktadır. Savaşlar, çatışmalar özü itibariyle kötüdür. Bununla birlikte uluslararası krizler; bireyleri, aileleri, toplumları, devletleri uluslararası örgütleri değiştirmektedirler. Zengin fakir arasındaki uçurum arttığı gibi güçlü devletler ile zayıf devletler arasındaki uçurumda artmaktadır. Devletlerin izledikleri güç ve çıkar odaklı politikalarda ise uluslararası krizlerin artmasına neden olmaktadır. Dünyanın özünde değişim olsa da yaşanan küresel krizler yaşanan değişimlerle birlikte küresel eşitsizlikleri tetiklemektedir. İnsan, toplum, devlet, uluslararası örgütler arasındaki var olan ilişkiler, uluslararası hukukun prestij kaybetmesi ile değişecektir. Yeni yöntemlerin yanında yeni yönetim arayışları devletleri değişime zorlayacaktır. Uluslararası toplumun devletlerin bütün yönlendirmelerine rağmen küresel vicdanda birleştikleri gibi küresel protestolar, küresel boykot gibi yeni ortak paydalar ortaya çıkacaktır. Gazze örneğine bakıldığında ise İsrail'in kuruluşundan günümüze işgal, ilhak, yayılmacılık politikaları kurumsal hale gelmiş, devlet eliyle bu politikalar normalleştirilmiştir. İsrail'in kuruluşundan günümüze Birleşmiş Millet kararlarını uygulamaması, Filistinlilerin uluslararası hukuktan doğan haklarını görmezden gelmesi büyük bir insani dram ortaya çıkarmıştır. Gazze'de yaşananlarla birlikte Filistinlilere İsrail'in uyguladığı güç politikaları zirveye çıkmıştır. İsrail'in Gazze politikaları İntifada dan daha büyük isyanları beraberinde getirme potansiyeline sahiptir. İsrail'in 7 Ekim 2023'ten beri bölgede İran, Lübnan, Suriye, Yemen, Tunus ve Katar'a saldırması ve bu ülkelerin egemenlik haklarını yok sayması, uluslararası hukuku bir tarafa bıraktığı anlamında gelmektedir. Netanyahu hükümetinin Gazze'ye uyguladığı orantısız güç ve sonrasında İran, Lübnan, Suriye, Yemen, Tunus ve Katar'a yaptığı saldırılar, İsrail'in kontrolden çıktığını göstermektedir. Saldırıya uğrayan ülkelerin daha fazla İsrail karşıtı olacağı ve egemenliklerine yapılan saldırıların tekrar edilmemesi için izleyeceği politikalar, intifada hareketini bölgeye yayacağını göstermektedir. İsrail'in sahip olduğu başta nükleer güç potansiyeli düşünüldüğünde, bölge ülkeleri ile İsrail arasında uzun soluklu krizler sarmalı yaşanacağı tahmin edilebilir. Gazze'deki insani dram daha da derinleşmektedir. Bu sorunun çözümündeki en iyi seçenek Filistin devletinin kurulmasıdır. Filistin devleti önerisine bile tahammülü olmayan İsrail, izlediği güç politikaları ile büyük bir insanlık suçu işlemektedir. Uluslararası hukukun güçlülerin hukukuna dönüşmesi İsrail'in en büyük avantajı konumundadır. Başta ABD olmak üzere güçlü devletlerden aldığı destek İsrail'i uluslararası hukukta dokunulmaz hale getirmektedir. Birleşmiş milletlerin uluslararası krizlere çözüm getiremediğinin en iyi örneği Filistin'dir. Birleşmiş Milletlerdeki ve uluslararası örgütlenmelerdeki ABD desteği İsrail'in güç politikalarını devamlı

kılmaktadır. İsrail'in 1967 sonrası işgal ettiği topraklar hukuksuz olduğu gerekçesi ile Uluslararası toplum tarafından tanınmamaktadır. BM ve Uluslararası toplum İsrail'in 1967 sınırlarına dönmesine istemektedir. Zira bu sınırlara dönülmesi demek Gazze'nin kontrolünün Filistinlilere geri verilmesi anlamına gelmektedir. İsrail ise işgal politikaları gereği uluslararası toplumu, uluslararası hukuku takmamaktadır. Bu durum İsrail'in hem devlet olarak hem de güçlü lobi ağı ile ne kadar büyük bir etki kapasitesine sahip olduğunu göstermekte ve gelecekte de İsrail'in güç politikalarının devam edeceği görülmektedir.

References

- Acar, İ. C. (1989). *Lübnan bunalımı ve Filistin sorunu*. Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Adıgüzel, M. (2011). *Ekonomik, kültürel ve politik küreselleşme ve sonuçları*. Nobel.
- Ağcan, M. A. (2014). Sosyal bilimler felsefesi ve uluslararası ilişkiler teorisi. E. Balta (Ed.), *Küresel siyasete giriş uluslararası ilişkilerde kavramlar, teoriler, süreçler* (ss. 77-109) içinde. İletişim.
- Ağdemir, A. M. (2015). Ariel Sharon: A man of peace or a man of war? *Turkish Studies*, 10(9), 9–22. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.8506>
- Ak, G. (2026). Radikal kötülük, kötülüğün sıradanlığı ve Gazze Soykırımı'nda kasıtlı-ideolojik bir yön: Gazze ve mekân-kırım. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 27(58), 1-26. <https://doi.org/10.70854/sobbiad.1909175>
- Ak, T. (2024). İsrail-Filistin çatışmasında Gazze tünellerine bakış. *Turkish Studies - Economy*, 19(3), 721-735. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.76192>
- Akdoğan, Y. (2023). İsrail'in Gazze katliamı: UCM'ye göre savaş suçu mu, devlet terörü mü?. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Medeniyet ve Toplum Dergisi*, 7(2), 200-211. <https://doi.org/10.51117/metder.2023.45>
- Akman, H. (2015). *Kitle ve siyasal iktidar ilişkisi açısından küreselleşme ve karşıtları*. Kum Saati Yayınları.
- Aksoy, H. A. (2020, September 10). *İsrail ve FKÖ ilişkilerinin geçmişi uygulanmayan anlaşmalarla dolu*. Anadolu Ajansı. [Press release] <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/israil-ve-fko-iliskilerinin-gecmisi-uygulanmayan-anlasmalarla-dolu/1866118>
- Allahverdi, S. (2020, September 7). *Beyaz Saray önünde İsrail'le normalleşme anlaşmasına protesto*. Anadolu Ajansı. [Press release] <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/beyaz-saray-onunde-israile-normallesme-anlasmagina-protesto/1974674>
- Arı, T. (2012). *Uluslararası ilişkilere giriş*. MKM.
- Ataöv, T. (2019). *Filistin, Siyonizm ve Kudüs sorunu "Sorulara Yanıtlar"*. İleri Yayınları
- Babahanoğlu, V. (2024). İsrail in yerleşimci politikası ve Filistin'e yansımaları Gazze saldırıları. *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 20(1), 175–196. <https://izlik.org/JA55EX79WA>
- Babahanoğlu, V., & Örselli, E. (2022). *Küresel jeopolitik 21.Yüzyılda dönüşen dünya değişen Türkiye*. Dora.
- Bağbaşıoğlu, A. (2018). *NATO'nun dönüşümü 'nün Balkanlar'a yansımaları*. Nobel.
- Balcı, A., & Kardaş, T. (2014). Realizm. Ş. Kardaş & A. Balcı (Eds.), *Uluslararası ilişkilere giriş* (ss. 119-134) içinde.
- Batmaz, Ş. (2008). Illegal Jewish-immigration policy in Palestine (periods of 1st and 2nd constitutional monarchy). *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 3(1), 219-229. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.266>
- Bayraktar, B. (2003). *A'RAF Oslo Barışı'ndan El Aksa intifadasına Ortadoğu*. Aykırı Araştırma.
- Bayraktar, B. (2013). *Oslo barış süreci İsrail-Filistin barış görüşmeleri, 1991-2000*. Küre Yayınları.

- BBC. (2025). *1799'dan günümüze Filistin toprakları: Siyonizm, İsrail işgali, savaşlar ve hasretle beklenen barış*. Retrieved August 20, 2025, <https://www.bbc.com/turkce/articles/cq5d72y272po>
- Bishara, M. (2003). *Filistin/İsrail barış veya ırkçılık*. Kitap Yayınevi.
- Boran, Y. (2006). *Geçmişten günümüze Filistin direniş hareketi El-Fetih ve HAMAS*. Mep Kitap.
- Bozdağlıoğlu, Y. (2014). Uluslararası ilişkilerin temel yaklaşımları. H. Çakmak (Ed.), *Uluslararası ilişkiler: Giriş, kavramlar ve teoriler* (ss.115-195) içinde. Doğu Kitabevi.
- Bozkurt, C. (2020). *Filistin mektupları İngiliz mandası altında Filistin'de Arap-Yahudi çatışmaları (1938-1939)*. Post Yayın Dağıtım.
- Bozkurt, C. (2020). *İngiliz mandası altında Filistin*. Usul Yayınları.
- Bozkurt, C. (2025). *Filistin'in Yahudileştirilmesi*. Beyan.
- Bulut, F. (2016). *Filistin rüyası İsrail zindanlarında 7 Yıl*. Berfin Yayınları.
- Carr, E. H. (1946). *The Twenty Years' Crisis 1919-1939 An Introduction To The Study Of International Relations*. Macmillan & Co. Ltd.
- Cooper, R. (2005). *Ulus devletin çöküşü yirmi birinci yüzyılda düzen ve kaos*. Güncel Yayıncılık.
- Çanak, E. (2015). İkinci Dünya Savaşı sırasında Balkanların işgalinin Türkiye'ye etkisi: Yahudi mülteciler meselesi. *Turkish Studies*, 10(9), 127-144. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.8445>
- Çelik, A. H. (2021). Filistin, göç, çatışma, iskân. İ. Karataş (Ed.), *Uluslararası çatışmalar ve siviller* (ss.135-163) içinde. Orion Akademi.
- Çelik, A. H. (2024). *Davamız, imtihanımız Filistin*. Süeda.
- Çelikkol, A. O. (2014). *One minute'ten Mavi Marmara'ya Türkiye İsrail çatışması*. Doğan Kitap.
- Çıkrıkçı, T. (2025). Bir Uluslararası İnsancıl Hukuk Krizi: 7 Ekim Sonrası Gazze'deki Sistematik İhlallerin Anatomisi, *İnsan Hakları Yıllığı*, 43, 27-56. DOI: 10.69958/ihy.1573602
- Çiçekçi, C. (2018). *Arap baharı sonrası İsrail dış politikası kavram bağlam pratik ve kuram*. Kriter.
- Çora, H., Mikail E. H., & Tokses, H. (2020). A research on Judaism as an international organization and a brief history of the foundation of Israel. *Turkish Studies - Economy*, 15(4), 1989-1999. <https://dx.doi.org/10.47644/TurkishStudies.45845>
- Demir, H. S. (2025). İsrail-Gazze Krizi Hakkında Hukuki Bir Analiz: Devlet Egemenliğinin Sınırlan(Ma)Ması Ve Devletlerin Sorumluluğu. *Adalet Dergisi*, 74, 217-248. <https://doi.org/10.57083/adaletdergisi.1676668>
- Demir, H.S. (2021). Uluslararası hukukun etkisizliğine karşı idealist bir çözüm arayışı: Bertrand Russel'in "Dünya Federal Devletleri" düşüncesi. *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 12(2), 501-519. <https://doi.org/10.21492/inuhfd.930285>.
- Demir, İ. (2026). International armed conflicts and children's right to education in the Gaza-Palestine Context. *Turkish Studies*, 21(1), 851-897. *Ankara Bilim University Publications*. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.87707>
- Demir, S., & Varlık, A.B. (2013). Realist ve liberal teorilerde güç anlayışı. H. Çomak & C. Sancaktar (Ed.), *Uluslararası İlişkilerde Teorik Tartışmalar* (ss.67-87) içinde. Beta.

- Demircan, B. & Bircan, U. (2026). Truth, justice, and representation: The construction of violence and innocence through ethical discourses in the Israel–Gaza conflict. *Turkish Studies-Comparative Religious Studies*, 21(1), 2561-2607. Ankara Bilim University Publications. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.94228>
- Demirkol, A. (2023). Uluslararası hukukun üç yüzü: Eleştirel bir yaklaşım. *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, 14(54), 39-76. <https://doi.org/10.58434/taad.1250280>
- Denk, E. (2014). Uluslararası ilişkilerin hukuku: Vestfalyan sistemden küreselleşmeye. E. Balta (Ed.), *Küresel siyasete giriş uluslararası ilişkilerde kavramlar, teoriler, süreçler* (ss. 51-74) içinde. İletişim.
- Doyran, E. (2008). *Bir direniş hareketi olarak: Hamas*. Elips Kitap.
- Eminoğlu, A., & Ülgül, M. (2021). Uluslararası güvenliğe giriş. Ç. Üstün & B. B. Coşkun, (Ed). *Uluslararası güvenlik: Kavramlar ve teorik yaklaşımlar* (ss. 11-37) içinde. Nobel.
- Ercan, M. (2010). Küreselleşme ve siyasi sonuçları. M. Ercan (Ed.), *Küreselleşme ve Türkiye'ye etkileri* (ss. 207-225) içinde. Nobel.
- Erdem, M. D. (2025). *Yüzyıllık soykırım*. Uzam Yayınları.
- Ergün, K. K. (2026). İsrail'in Gazze'de gerçekleştirdiği eylemlerin uluslararası hukuk çerçevesinde analizi. *Adalet Dergisi*, 76, 933-970. <https://doi.org/10.57083/adaletdergisi.1918879>
- Ersoy, M. A. (2017). *Tünel Gazze'de yaşamak*. Kapı yayınları.
- Garaudy, R. (2011). *İlahi mesajlar toprağı Filistin* (C. Aydın, Çev.). Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları.
- Geldi, M., & Dağ, B. (2025, September 15). *Dünya, İsrail'in Gazze saldırıları*. Anadolu Ajansı [Press release]. <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/israilin-gazzeye-saldirilarinda-can-kaybi-son-24-saatte-51-artarak-61-bin-827ye-cikti/3660587#>
- Gök, A. (2022). *Filistin'in kırk taşı 40'lar kulübü 40 kalemde 40 kalbe*. 40'lar Kulübü Yayınevi
- Görentaş, I. A. (2009). Realizm ve ikilem. Hasret Çomak (Ed.), *Uluslararası ilişkilere giriş: Teorik bakış* (ss. 41-66) içinde. Umutepe Yayınları.
- Gözen, R. (2021). İdealizm. R. Gözen (Ed.), *Uluslararası ilişkiler teorileri* (ss.73-125) içinde. İletişim Yayınları.
- Günaydın, N. (2015). The phenomenon of “homelessness” from the Jews to the Palestinians. *Turkish Studies*, 10(8), 1247–1258. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.8305>
- Hirst, D. (2015). *Silah ve zeytin dalı Ortadoğu'da şiddetin kökenleri*. (T. Demirtaş, Çev.). İyidüşün Yayınları.
- International Criminal Court. Netanyahu. Retrieved October 17, 2025, <https://www.icc-cpi.int/defendant/netanyahu>
- İslam Konferansı Teşkilatı Kudüs Komitesi. (1988). *Kudüs (Historical document)*. (A. Tanlak, Trans.). Jeddah, Saudi Arabia.
- Kalaycı, R., & Akdoğan, İ. (2021). *21. Yüzyılda Türkiye'nin Ortadoğu ülkeleri ve büyük güçlerle ilişkileri*. Orion.
- Kandemir, O. G. (2025). *Çok kutuplu dünyada BM'nin tartışılan konumu*. Independent Türkçe. Retrieved August 10, 2025, <https://www.indytrk.com/node/764291/t%C3%BCrki%C3%87yeden-sesler/%C3%A7ok-kutuplu-d%C3%BCnyada-bmnin-tart%C4%B1C5%9F%C4%B1lan-konumu>

- Karabulut, B. (2014). Birinci dünya savaşı ve uluslararası ilişkilerde idealizmin yükselişi. *Akademik Bakış*, 8 (15), 57-72, <https://doi.org/10.19060/gav.73848>
- Kegley, C.W., & Blanton, S.L. (2015). *Dünya siyaseti yönelim ve dönüşüm*. Sakarya Üniversitesi Kültür Yayınları.
- Keleşoğlu, E. (2014). *İsrail yurttaşı Filistinliler yurttaşlık, kimlik, siyaset*. İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Kılıç, T. (2023). *Kudüs yazıları*. Aşina Kitap.
- Kızılsheker, A. (2025). Kudüs veya Mescid-i Aksâ ile ilgili ayetlerin bağlamında verilen mesajlar doğrultusunda İsrail işgalinden kurtulmanın imkânı. *Turkish Studies - Religion*, 20(2), 541-558. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.79048>
- Kodaman, T., & Saraç, E. (2006). Hamas (hareket-ül mukavemet-ul islamiye-islami direniş hareketi). *Akademik ORTA DOĞU*, 1(1), 177-197. https://www.akademikortadogu.com/belge/ortadogu1%20makale/timucin_kodaman_esma_sarac.pdf
- Köroğlu, A. (2018). Reading the 1948 and 1967 Arab-Israeli Wars through Turkish Islamic Thought; Continuities and Changes. *Turkish Studies Economics, Finance and Politics*, 13(22), 303-319. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.13522>
- Kul, M. C. (2025). Savaş Suçlarından Soykırıma: İsrail'in Gazze'deki Fiillerinin Hukuki Değerlendirmesi. *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, 63, 379-410. <https://doi.org/10.54049/taad.1752732>
- Kurt, G. & Akgedik, Ü. (2024). Eleştirel söylem analizi bağlamında İsrail'in 2023 Gazze saldırısı: BBC ve al Jazeera örneği. *Turkish Studies - Language*, 19(Ö1), 227-242. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.76805>
- Kurt, M. (2022). İsrail'in Filistin politikası. H. M. Poyraz, S. Yeşiltaş & N. Gürel (Ed.), *Bölgesel aktörlerin Filistin politikaları* (ss. 85-112) içinde. Aktif Yayınevi.
- Mahalli, H. (2020). *Filistin benimdir Ortadoğu'nun kanlı tarihi*. Kırmızıkedî.
- Miller Center, January 8, 1918: Wilson's "Fourteen Points. Retrieved September 17, 2025 <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/january-8-1918-wilsons-fourteen-points>
- Montet, E., Lods, A. Rappoport, A.S., & Garaudy, R. (2006). *Tarihte ve günümüzde Siyonizm ve Yahudilik*. Örgün Yayınevi.
- Morgenthau, H. J. (1949). *Politics among nations: The struggle for power and peace*. Alfred A. Knopf.
- Önal, B. (2019). ABD'nin Filistin politikası. P. Özden Cankara & Y. Cankara (Ed.), *Küresel ve bölgesel aktörlerin Filistin politikaları* (ss. 281-408) içinde. Efeakademi Yayınları.
- Öner, A. (2012). *Çatışmalar ve görüşmeler sarmalında Filistin-İsrail*. Mana Yayıncılık.
- Ör, Ç. B. (2012). *Sör Siyonist "İngiltere'den Filistin'e toprak kavgası"*. Yeditepe.
- Özfatura, M. N. (2015). *Filistin-İsrail ekseninde Ortadoğu*. Divanyolu Kitapları.
- Özkan, Y. (2024). *Uluslararası adalet divanı, İsrail'in Refah'taki askeri operasyonlarını durdurmasını emretti: Karar ne anlama geliyor?*. *BBC News Türkçe*. Retrieved August 17, 2025, <https://www.bbc.com/turkce/articles/cn004le139go>

- Pappe, I. (2007). *Modern Filistin tarihi*. (N. Plümer, Çev.). Phoenix.
- Security Council Report. *Overview of Security Council Resolutions*, Retrieved October 17, <https://www.securitycouncilreport.org/un-documents/document/ip-s-res-242.php>
- Sezer, S. (2023). *Levant'ta dönüşüm çağı modern Suriye, Lübnan, Filistin İsrail'in oluşum süreçleri (1840-1948)*. Babil Kitap
- Sönmezoğlu, F. (2014). *Uluslararası politika ve dış politika analizi*. Der Yayınları.
- Süleymanoğlu-Kürüm, R. (2021). Uluslararası ilişkilerde nitel yöntemlerle makale yazımı: Vaka analizi ve incelikleri. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 42 (Special Issue 1), 149–168. <https://doi.org/10.30794/pausbed.801518>
- Turan, Ö. (2018). *Düşman kardeşler Siyonizm, İsrail ve Filistin direnişi*. Hida.
- Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA). (2023). *TÜBA Filistin-İsrail Savaşı raporu* (M. Doğrul & H. Ünlü, Eds.; TÜBA Raporları No. 53). Bireklam Arısı Matbaacılık.
- Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK). (2024). *Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin Binyamin Netanyahu ve Yoav Gallant Hakkında Verdiği Yakalama Kararına İlişkin Basın Açıklaması*. Retrieved 18.08.2025. <https://www.tih.gov.tr/uluslararasi-ceza-mahkemesinin-binyamin-netanyahu-ve-yoav-gallant-hakkinda-verdigi-yakalama-kararina-iliskin-basin-aciklamasi>
- United Nations (2024). *Rights expert finds 'reasonable grounds' genocide is being committed in Gaza..* Retrieved October 22, <https://news.un.org/en/story/2024/03/1147976>.
- United Nations Digital Library. *Resolution 338 (1973)/ [adopted by the Security Council at its 1747th meeting]*, of 22 October 1973. Retrieved October 20, <https://digitallibrary.un.org/record/93466?v=pdf>
- United Nations Security Council (2016). *Adopted by the Security Council at its 7853rd meeting, on 23 December 2016*. Retrieved October 21, <https://www.un.org/webcast/pdfs/SRES2334-2016.pdf>
- Waltz, K. N. (1979). *Theory of international politics*. Reading, MA: Addison-Wesley Publishing Company.
- Yakup, A. (2003). *Siyonizm felsefesi*. Güneş Yayıncılık.
- Yaşar, F. T., Özcan, S. A., & Kor, Z. T. (2011). *Siyonizm düşünden işgal gerçeğine Filistin (7th ed.)*. İHH kitap.
- Yiğit, H. (2024). “Filistin-İsrail Çatışmasında Temel Sorun Alanları, Bölgesel ve Küresel Aktörlerin Soruna Yaklaşımları”, *Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences*, 10(2):213-226. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10897934>
- Yurtsever, H. (2004). *İsrail ve büyük Ortadoğu projesi böl-parçala-yönet*. Düşünce Yayınları.
- Zaid, İ. (1991). *Hayaller ve gerçeklerde Siyonizm* (A. Özdür, Çev.). Nizam Yayınevi.

ETHICAL DECLARATIONS

Research and Publication Ethics

The author(s) declare that this manuscript is an original work prepared in accordance with the principles of scientific research and publication ethics. The manuscript has not been previously published and is not currently under consideration for publication elsewhere. All sources used in the preparation of this study have been properly cited and referenced. The author(s) confirm that the work contains no plagiarism, fabrication, falsification, or manipulation of data. The research findings are presented honestly and transparently in accordance with the principles of academic integrity.

Author Contributions

All authors have significantly contributed to the conception, design, analysis, and preparation of the manuscript. All authors have read and approved the final version of the manuscript and agree to its submission and publication.

Conflict of Interest

The author(s) declare that there is no conflict of interest regarding the publication of this manuscript.

Funding

This research did not receive any specific grant, financial support, or funding from any public, commercial, or non-profit funding agencies.

Artificial Intelligence (AI) Usage Disclosure

During the preparation of this manuscript, artificial intelligence tools may have been used solely for limited purposes such as language editing, translation assistance, and stylistic improvement. Any AI-assisted translations or language corrections were carefully reviewed and verified by the author(s). Artificial intelligence tools were not used to generate the core scientific content, research design, analysis, or scholarly conclusions. All academic responsibility for the content of the manuscript rests entirely with the author(s).

Copyright and Permissions

The author(s) confirm that all necessary permissions for copyrighted materials have been obtained where required and that the manuscript does not violate any intellectual property rights.

Author Approval

All authors confirm that they have read and approved the final version of the manuscript and consent to its submission and publication.

ETİK BEYANLAR

Araştırma ve Yayın Etiği

Yazar(lar), bu makalenin özgün bir çalışma olduğunu ve bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkelerine uygun olarak hazırlandığını beyan eder. Makale daha önce herhangi bir yerde yayımlanmamış olup başka bir dergide değerlendirme sürecinde değildir.

Çalışmada kullanılan tüm kaynaklar akademik kurallara uygun biçimde atıf lanmıştır. Yazar(lar), çalışmanın intihal, veri uydurma, veri tahrifi veya manipölasyon içermediğini; araştırma bulgularının bilimsel dürüstlük ilkelerine uygun şekilde sunulduğunu beyan eder.

Yazar Katkısı

Tüm yazarlar çalışmanın tasarlanması, yürütülmesi, analizi ve makalenin hazırlanmasına önemli ölçüde katkı sağlamıştır. Tüm yazarlar makalenin son hâlini okuyup onaylamış ve yayımlanmasını kabul etmiştir.

Çıkar Çatışması

Yazar(lar), bu makalenin yayımlanmasına ilişkin herhangi bir çıkar çatışması bulunmadığını beyan eder.

Finansal Destek

Bu araştırma herhangi bir kamu kurumu, ticari kuruluş veya kâr amacı gütmeyen kuruluş tarafından finansal olarak desteklenmemiştir.

Yapay Zekâ Kullanım Beyanı

Makalenin hazırlanması sürecinde yapay zekâ araçlarından yalnızca dil düzenleme, çeviri desteği ve anlatım iyileştirmesi amacıyla sınırlı ölçüde yararlanılmış olabilir. Yapay zekâ araçları tarafından yapılan çeviri ve dil düzenlemeleri yazar(lar) tarafından dikkatle kontrol edilmiştir. Yapay zekâ araçları çalışmanın bilimsel içeriğinin, araştırma tasarımının, analizlerinin veya akademik sonuçlarının oluşturulmasında kullanılmamıştır. Makalenin içeriğine ilişkin tüm akademik sorumluluk yazar(lar)a aittir.

Telif Hakları ve İzinler

Yazar(lar), telif hakkı gerektiren materyaller kullanılmışsa gerekli izinlerin alındığını ve çalışmanın herhangi bir fikrî mülkiyet hakkını ihlal etmediğini beyan eder.

Yazar Onayı

Tüm yazarlar makalenin son hâlini okuduklarını, onayladıklarını ve yayımlanmasını kabul ettiklerini beyan eder.